

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน :

กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี

OPINIONS OF BUSINESS ENTREPRENEURS INVOLVED IN CROSS-BORDER TRADE
IN THE ASIAN ECONOMIC COMMUNITY: A CASE STUDY
OF THE THAILAND-CAMBODIA BORDER AREA
IN CHANTHABURI PROVINCE

ภาคินพนธ์

ของ

เพชร กระจ่างทอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรกฎาคม 2561

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน :

กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี

OPINIONS OF BUSINESS ENTREPRENEURS INVOLVED IN CROSS-BORDER TRADE
IN THE ASIAN ECONOMIC COMMUNITY: A CASE STUDY
OF THE THAILAND-CAMBODIA BORDER AREA
IN CHANTHABURI PROVINCE

ภาคินพนธ์

ของ

เพชร กระต่ายทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรกฎาคม 2561

ใบรับรองภาคินิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
: กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี

Opinions of Business Entrepreneurs Involved in Cross-Border Trade in the Asian Economic Community:
a Case Study of the Thailand-Cambodia Border Area in Chanthaburi Province

พชร กระต่ายทอง

คณะกรรมการสอบภาคินิพนธ์

..... ประธานสอบภาคินิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

..... ประธานที่ปรึกษาภาคินิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

..... กรรมการที่ปรึกษาภาคินิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

..... กรรมการสอบภาคินิพนธ์
(อาจารย์ ดร.เชษฐณรงค์ อรชุน)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

..... ผู้ช่วยอธิการบดี

(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

วันที่ 5 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561

พชร กระต่ายทอง. (2561). ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี. ภาคนิพนธ์ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

ขวัญศิริ เจริญทรัพย์ ปร.ค. (การพัฒนาธรรมมาภิบาล)

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์ ปร.ค. (รัฐศาสตร์)

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี วิธีการศึกษาใช้การวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้การสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจชายแดน ในเขตอำเภอสอยดาว จำนวน 50 ราย และอำเภอโป่งน้ำร้อน จำนวน 50 ราย เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถามและวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ อาทิ นักธุรกิจชายแดนในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน และอำเภอสอยดาว กรรมการสภาหอการค้าจังหวัดจันทบุรี บุคลากรของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดนและปัญหาเส้นทางการคมนาคม ระดับค่อนข้างเห็นด้วย ได้แก่ ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก และปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ ส่วนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาคือ ด้านการเข้า-ออกพรมแดน ผู้ประกอบการควรเตรียมความพร้อมในการศึกษาและปฏิบัติตามกฎหมาย ด้านเส้นทางการคมนาคมควรมีการนำหลอดไฟเข้ามาติดตั้งและปรับปรุงผิวถนนให้ได้มาตรฐาน ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการควรพัฒนาสร้างกลุ่มของผู้ประกอบการผ่านทางเฟซบุ๊กหรือไลน์ในการสร้างความเข้าใจมากขึ้น ด้านกฎอัยการศึกควรยกเลิกและแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับพื้นที่ และด้านความล่าช้าในการตรวจสอบสินค้าของศุลกากรควรรหาพื้นที่ที่กว้างขวางเพียงพอรองรับสินค้าที่จะตรวจสอบและมีลานจอดรถพร้อมสำหรับรถที่บรรทุกสินค้ามา

คำสำคัญ : ผู้ประกอบการ, ธุรกิจชายแดน, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Patchara Krataitong. (2018). **Opinions of Business Entrepreneurs Involved in Cross-Border Trade in the Asian Economic Community: a Case Study of the Thailand-Cambodia Border Area in Chanthaburi Province.** Independent Study M.P.A. (Local Government). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Advisory Committee

Kwansiri Chareonsup Ph.D. (Good Governance Development)	Chairman
Associate Professor Chaiyon Praditsil Ph.D. (Political Science)	Member

Abstract

The research aimed to study opinions of business entrepreneurs regarding business difficulties and recommendations for improving businesses involved in cross-border trade in the Thailand-Cambodia border area of Chanthaburi Province. The mixed method approach of quantitative and qualitative research was used in this study. The sample of 100 survey respondents for the quantitative portion of the research was comprised of 50 business entrepreneurs from the Soi Dao District and 50 business entrepreneurs from the Pong Nam Ron District of Chanthaburi Province. The research tools included questionnaires and descriptive statistics. The qualitative research portion of the research included document review and in-depth interviews with key informants including: business entrepreneurs in the border area of Soi Dao District and Pong Nam Ron District, the Committee of the Chanthaburi Chamber of Commerce and personnel from related government sectors and local administrative organizations.

The research findings revealed that the business entrepreneurs involved in cross-border trade on the Thailand-Cambodia border area of Chanthaburi Province are in total agreement that there are business difficulties in the arrivals and departures at the border area as well as transportation routes. The business entrepreneurs somewhat agree that there are problems with: knowledge and understanding of the business entrepreneurs, martial law and slow services of government sectors. The recommendations for problem solving were as follows: business entrepreneurs should learn to follow the laws of the arrival and departure process, road surface improvement and installation of adequate road lighting, business entrepreneurs should improve their knowledge and receive training via Facebook and Line applications, martial law should be abolished and local laws should be changed to suit individual areas, and the problem of slow customs inspections of cross-border products can be solved by designating a larger area for truck parking, product loading and product inspection.

Keywords: Entrepreneurs, Business at Border Areas, Asian Economic Community

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.ขวัญศิริ เจริญทรัพย์ ประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ กรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ อาจารย์ ดร.เชษฐณรงค์ อรชุน กรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขและข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้แนวทางซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาและปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้และประโยชน์อันพึงมีจากภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พชร กระต่ายทอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดพื้นที่ชายแดน.....	5
องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	7
ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์.....	7
เป้าหมายหลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	8
โครงสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	8
องค์ความรู้การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
การวิจัยเชิงสำรวจ.....	27
กลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	28
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
บริบทของพื้นที่อำเภอ โป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี.....	30
ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	45
ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดน ไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี.....	48

สารบัญ

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบ ธุรกิจชายแดน ไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี.....	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	67
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	69
ภาคผนวก ค แนวการสัมภาษณ์เจาะลึก.....	73
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	76

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
1	ด้านบุคลากรจันทบุรี: สถิติสินค้านำเข้า 10 อันดับ ปีงบประมาณ 2559.....	21
2	ด้านบุคลากรจันทบุรี: สถิติสินค้าส่งออก 10 อันดับ ปีงบประมาณ 2559.....	22
3	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	45
4	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา.....	46
5	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	46
6	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทธุรกิจ.....	47
7	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิตำแหน่งที่ประกอบธุรกิจ.....	47
8	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ.....	47
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหารายด้าน โดยภาพรวม.....	48
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเข้า-ออกพรมแดนเป็นรายข้อ.....	49
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเส้นทางคมนาคมเป็นรายข้อ.....	50
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการเป็นรายข้อ.....	52
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึกเป็นรายข้อ.....	52
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการเป็นรายข้อ...	52

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
---	---------------------------	---

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ธุรกิจชายแดนของไทย-กัมพูชาเริ่มเกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบาย “เปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามการค้า” ของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2531 ก่อนหน้านั้นการติดต่อค้าขายระหว่างไทย-กัมพูชาเป็นลักษณะการลักลอบค้าขายตามแนวชายแดนหรือไม่ก็ค้าขายผ่านพ่อค้าสิงคโปร์ ซึ่งซื้อสินค้าจากเมืองไทยเข้าไปจำหน่ายในกัมพูชาอีกทอดหนึ่ง ธุรกิจชายแดนนับวันจะทำให้ชายแดนทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวคือ พื้นที่ชายแดนจะมีลักษณะพหุพื้นที่ระหว่างรัฐชาติที่ถูกทับซ้อนด้วยมิติต่าง ๆ ตั้งแต่การเป็นพื้นที่การค้า การหลั่งไหลของสินค้า ผู้คน และวัฒนธรรมข้ามพรมแดนของรัฐชาติ ตลอดจนผลประโยชน์ของการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่ถูกต้องกฎหมายและผิดกฎหมาย ทั้งเศรษฐกิจนอกระบบและในระบบ (ผู้จัดการ. ออนไลน์. 2537)

นับตั้งแต่กัมพูชาเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย การค้าชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชาได้ขยายตัวเพิ่มปริมาณการค้า มูลค่าการค้าและชนิดของสินค้าเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับกัมพูชาในการปรับสถานะจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนเป็นจุดผ่านแดนถาวรเพื่อส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวในปัจจุบันยังแสดงให้เห็นว่าไทยกับกัมพูชาได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง

ชายแดนไทยและกัมพูชามีพรมแดนติดต่อกันเป็นระยะทางยาวประมาณ 800 กิโลเมตร และไทยมีพื้นที่ติดต่อกับกัมพูชาใน 7 จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ สระแก้ว จันทบุรี และตราด การค้าชายแดนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการค้าระหว่างไทยกับกัมพูชา ซึ่งสังเกตได้จากค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. 2558 : 12)

จังหวัดจันทบุรีเป็นหนึ่งใน 7 จังหวัด ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา ประชาชนตามแนวชายแดนจึงมีกิจกรรมการค้าขายมาโดยตลอด ถึงแม้มูลค่าการค้าไม่สูงมากนักแต่การค้าชายแดนจันทบุรีก็มีส่วนทำให้ประเทศไทยเกินดุลการค้ามาโดยตลอดเช่นกัน จึงถือได้ว่าจังหวัดจันทบุรีมีบทบาทสำคัญต่อการค้าชายแดนเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นจังหวัดนำร่องในการลงทุนเกษตรแบบมีพันธะสัญญา (Contract Farming) กับประเทศกัมพูชา เนื่องจากมีการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรมาก (สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา. 2553 : 28)

หลังจากประกาศนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้าแล้วอำเภอโป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีได้เกิดการพัฒนาช่องทางประกอบการธุรกิจบริเวณพื้นที่ชายแดน

ไทย-กัมพูชา พัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการสำรวจเบื้องต้น ธุรกิจที่พบได้บริเวณชายแดน ที่สำคัญ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ. ออนไลน์. 2556)

1. ธุรกิจบริการ

1.1 ธุรกิจโลจิสติกส์ที่พบบริเวณชายแดน ได้แก่ ระบบการติดตามและตรวจสอบสินค้า ให้บริการขนส่งสินค้า สำหรับธุรกิจคลังสินค้าเป็นธุรกิจที่กำลังมีความต้องการสูงในบางด้านการค้าชายแดนมักจะมาพร้อมกับธุรกิจขนส่ง เนื่องจากปริมาณการขนส่งที่มีปริมาณสูงมากขึ้น เช่น สินค้าเกษตร คลังสินค้าประเภทไฮโดรและห้องเย็นที่สามารถจัดเก็บสินค้าให้เก็บรักษาให้เป็นเวลานาน

1.2 ธุรกิจการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นสาขาที่กระตุ้นให้เกิดการลงทุนในการผลิตสาขาต่างๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการรองรับและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจสถานที่พักผ่อน การขนส่ง การนำเที่ยว อาหารและเครื่องดื่ม

2. ธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง

สำหรับการทำธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งตามแนวชายแดน ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค โดยปัจจุบันประเทศกัมพูชา มีการนำเข้าสินค้าจากไทยค่อนข้างมาก อาทิ กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม เช่น เครื่องดื่มประเภทที่มีแอลกอฮอล์และไม่มีแอลกอฮอล์ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป น้ำตาลทราย อาหารสดและอาหารสดแช่แข็ง กลุ่มผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกายและนอมนิวพรรณและเครื่องสำอาง สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร ยานพาหนะ อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเชื้อเพลิง วัสดุก่อสร้าง ซึ่งสินค้าไทยเหล่านี้เป็นที่นิยมในกลุ่มผู้บริโภคในประเทศกัมพูชาเป็นอย่างมาก

3. ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ให้เช่า

อสังหาริมทรัพย์เพื่อปล่อยเช่า เช่น ที่ดิน ห้องแถว อาคารพาณิชย์

นอกจากนี้ อำเภอโป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว มีการเปิดจุดผ่อนปรนและจุดผ่านแดนถาวร ดังนี้ (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี. 2552 : 11)

1. จุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลม ตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน
2. จุดผ่อนปรนบ้านบึงขันธ์ ตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน
3. จุดผ่านแดนถาวรบ้านผักกาด ตำบลคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน
4. จุดผ่อนปรนบ้านซันตารี ตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว
5. จุดผ่อนปรนบ้านสวนส้ม ตำบลสะตอน อำเภอสอยดาว

หลังจากการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา คนทั่วไปคาดว่าจะมีการขยายตัวธุรกิจชายแดนในเขตชายแดนไทย-กัมพูชา อย่างกว้างขวาง แต่จาก

ปรากฏการณ์การค้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ผ่านมา จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า ยังไม่พบการขยายตัวของธุรกิจการค้าในเขตชายแดนจันทบุรีอย่างเด่นชัด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับธุรกิจการค้าชายแดนอะไรบ้างและจะมีทางออกในการแก้ไขเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนธุรกิจการค้าชายแดนอย่างไร ผู้วิจัยจึงจัดทำกรวิจัย เรื่องความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี เนื่องจากนักธุรกิจการค้าชายแดนถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับปัญหาการค้าชายแดนมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คาดว่าสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดการค้าเสรีหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. คาดว่าสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการประกอบธุรกิจการค้าชายแดนให้มีประสิทธิภาพ

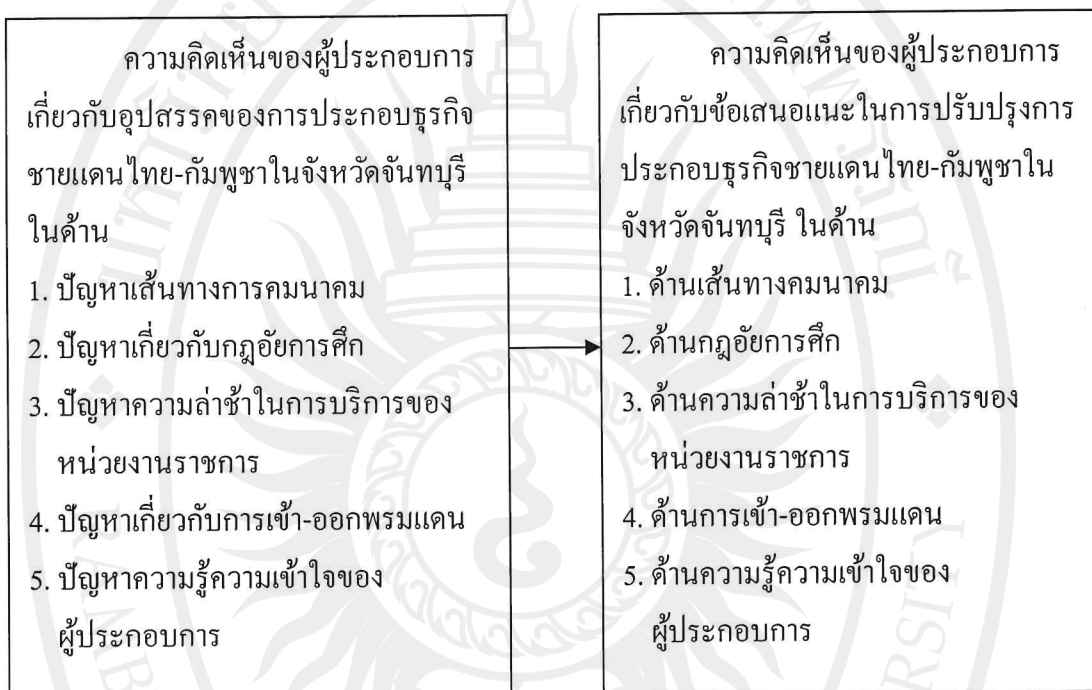
ขอบเขตการวิจัย

ช่วงระยะเวลาของการศึกษาเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2558 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการสำรวจองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดพื้นที่ชายแดน
2. องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 - 2.1 ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์
 - 2.2 เป้าหมายหลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 - 2.3 โครงสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. องค์ความรู้การค้าชายแดน ไทย-กัมพูชา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดพื้นที่ชายแดน

การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดพื้นที่ชายแดน ปารีชาติ หาญไชยนะ (2549 : 25) นำเสนอไว้ว่า คำว่า “ชายแดน” หรือ “พรมแดน” เป็นคำที่เกิดขึ้นมาไม่นาน กล่าวคือ เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สองเพื่อใช้เป็นเส้นแบ่งรัฐต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากขึ้น ดังนั้นความหมายของ ชายแดนหรือพรมแดน จึงเกี่ยวข้องกับขอบเขตรัฐชาติ การปกครองของประเทศนั้น ๆ และยึดถือในการแบ่งความแตกต่าง และความเหมือนของชาติพันธุ์ต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ในวงวิชาการด้านสังคมศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์กระแสหลัก ยังให้ความสำคัญและยึดหลักแนวคิดพรมแดนเป็นขอบเขตของรัฐชาติ ที่ผูกโยงเป็นเรื่องสังคมที่อยู่ภายใต้พรมแดนเดียวกัน สืบทอดอุดมการณ์ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์อันเดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากสังคมที่อยู่ภายนอกเขตพรมแดนที่กำหนดเส้นแดนเอาไว้ (ชนิตา ตั้งถาวรสิริกุล. 2541 : 24) ฉะนั้นการอยู่หรือการเคลื่อนย้ายอย่างไม่เป็นทางการจึงเป็นเรื่องผิดปกติ ที่จะต้องมีการจัดระเบียบหรือสร้างความเหมือน ให้เกิดขึ้นภายใต้โครงสร้างของรัฐชาติ ปกครองนั้น ๆ แต่เมื่อการศึกษาเรื่องชายแดนหรือพรมแดนเริ่มมีการศึกษาอย่างแพร่หลายมากขึ้น จึงทำให้การตีความและการให้ความหมายจึงขยายเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน (ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. 2545 : 28) โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นยุคของการเคลื่อนย้ายของผู้คนและสิ่งของ ความคิดและวัฒนธรรม ได้ถูกท้าทายต่อการกำหนดความหมายและตำแหน่งแห่งที่ของความเป็นชายแดนว่ายังคงมีความหมายไว้ที่ขอบเขตของอาณาพื้นที่เพียงอย่างเดียวหรือไม่ ขณะที่ยุคสมัยถูกทำให้หดแคบเข้าด้วยเทคโนโลยี การสื่อสารที่รวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม งานศึกษาของปฤษฎา รัตนพฤษ์ (2545 : 16-20) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาข้ามพรมแดนและสถานะไร้พรมแดน โลกที่เปลี่ยนไปหรือมุมมองของนักวิชาการที่เปลี่ยนไป ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเคลื่อนย้ายของผู้คน สิ่งของ ความคิดและวัฒนธรรมผ่านข้ามพรมแดน 2 ลักษณะ คือ

1. การเคลื่อนย้ายของผู้คน สิ่งของ ความคิด ระหว่างพื้นที่พรมแดนสบกกัน เช่น การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมบริเวณชายแดนไทย-ลาว ไทย-มาเลเซีย การเคลื่อนย้ายลักษณะนี้เรียกว่า “ประเด็นปัญหาข้ามพรมแดน”

2. การเคลื่อนย้ายของผู้คน สิ่งของ ความคิด ระหว่างพื้นที่มีระยะห่างทางกายภาพทำให้หลุดพ้นเข้า ซึ่งพรมแดนของชาติไม่เป็นอุปสรรคลักษณะนี้มักเรียกว่า Transnationalism เช่น ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม ธุรกิจข้ามชาติ เช่น การถ่ายทอดวัฒนธรรมการบริโภค เป็นต้น

ดังนั้น ลักษณะความหมายของชายแดนหรือพรมแดนจึงมีมากกว่าการเป็นอาณาเขตพื้นที่ที่บ่งชี้ขีดความแตกต่างอย่างชัดเจน มาให้ความหมายที่นอกเหนือจากการกำหนดตำแหน่ง แห่งที่กำหนดลักษณะการกระทำและผสมผสานหรือการถูกทำให้กลายเป็น จนไม่สามารถที่จะตีความหมายได้อย่างเด่นชัดได้ ในงานของ ปฤษฎา รัตนพฤษ์ ยังมีคำใช้แบ่งเขตแดน 2 คำ คือ Transborder Issues และ Transnation Issues ซึ่งเขาได้เสนอข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมก่อนและหลังในศตวรรษที่ 21 นั้นมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และควรต้องคำถามกับความหมายของพรมแดนของชาติว่าหมายถึงอะไร ได้อีกบ้างและความหมายต่างถูกสร้างขึ้นและถูกลดความสำคัญในบริบทอย่างไร อย่างไรก็ตาม ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี (2545 : 5) ยังชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับพรมแดนก็ยังมีความจำเป็นอยู่แต่ต้องมีการตีความหมายใหม่ โดยการสลัดตำแหน่งความสัมพันธ์และอำนาจระหว่างสิ่งที่เชื่อว่าเป็นศูนย์กลาง คือ รัฐ และสิ่งที่ เป็นชายขอบ คือท้องถิ่น กล่าวคือ การศึกษาพรมแดน โดยการตีความและให้ความหมายโดยผู้ที่อาศัย และใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่นั้นเป็นศูนย์กลางซึ่งจะต่างจากความหมายของรัฐที่มองพรมแดนเป็นเส้นแบ่งเขตรัฐประเทศที่ชัดเจน และสามารถที่จะกำหนดหรือกระทำการใด ๆ ภายใต้การปกครองของตนเองได้ ดังนั้นพรมแดนจึงกลายเป็นเครื่องมือของการกระทำของผู้มีอำนาจ หรือบางคนใช้ในการต่อรองการค้าการขายของตนเองได้ ฉะนั้นความเป็นพรมแดนจึงเป็นสิ่งที่จะต้องตีความหมายอยู่เสมอและพรมแดนในความหมายที่ผู้คนในพื้นที่ชายขอบนี้จึงแตกต่างจากความหมายของชาติ หากแต่เป็นพรมแดนที่มีการเคลื่อนย้ายข้ามไปมาและมีกระบวนการแลกเปลี่ยนทางการค้า วัฒนธรรม สังคมและความรู้มาแต่ประวัติศาสตร์

สรุปได้ว่า คำนิยามและความหมายของคำว่า ชายแดนหรือพรมแดนนั้น ในวงวิชาการได้ให้ความหมายในเชิงที่พรมแดนเป็นเส้นหรือขอบเขตของชาติในการศึกษาผู้คนที่ถือถือว่าเป็นการ

รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะ ศตวรรษที่ 21 ยุคแห่งการข้ามผ่านเวลาและการสื่อสารที่รวดเร็ว ดังนั้นความหมายของพรมแดนที่ยึดความเป็นขอบเขตของรัฐชาติ อาจใช้ไม่ได้กับการศึกษาของสังคมปัจจุบัน จึงต้องมีการนิยามความหมายใหม่ให้เข้ากับปรากฏการณ์ของสังคมที่เกิดขึ้น โดยการศึกษาที่นั่นได้เปลี่ยนและสลับความสัมพันธ์จากรัฐส่วนกลางเป็นศูนย์กลาง ให้พื้นที่ชายขอบนี้เป็นศูนย์กลางในการศึกษา ซึ่งจะให้เห็นถึงกระบวนการแลกเปลี่ยนและการเคลื่อนย้ายที่มีความหมายของพรมแดนแตกต่างจากความหมายของรัฐประเทศ ทั้งนี้การให้ความหมายจึงขึ้นอยู่กับบริบทของสังคมนั้น ๆ

องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พัทธ์ นิยมศิลป์ (ออนไลน์. 2560) ได้นำเสนอไว้ว่า ภายหลังจากที่มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียนฉบับที่ 2 และปฏิญญาว่าด้วยการเร่งรัดจัดตั้งประชาคมอาเซียน 2015 อันประกอบไปด้วย 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และ 3) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในปัจจุบันประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนับว่าเป็นประชาคมที่ได้รับความสนใจมากที่สุดจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน หากพิจารณาโดยความหมายกว้างจะพบว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคือการรวมตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อให้เศรษฐกิจของภูมิภาคแข็งแกร่งมากขึ้น การรวมตัวนี้เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การค้า การลงทุน และตลาดในภูมิภาคนั้นขยายตัวขึ้น อีกทั้งจะทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีอำนาจในการต่อรองและแข่งขันทางเศรษฐกิจในทางระหว่างประเทศมากขึ้น เกิดการลดการพึ่งพาดตลาดในประเทศอื่น ๆ นอกกลุ่ม เมื่อมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้นประเทศสมาชิกก็จะมีรายได้มากขึ้นอันจะส่งผลให้พลเมืองอาเซียนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แม้ว่าจะเป็นการรวมกลุ่มประเทศในภูมิภาค แต่อาเซียนไม่ได้มีเป้าหมายที่จะค้าขายกันภายในภูมิภาคแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามเป้าหมายที่จะรวมตัวของอาเซียนจะเชื่อมโยงเข้ากับเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคและเศรษฐกิจโลกด้วย

ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

นับแต่ปี ค.ศ. 1975 การขยายอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์ในคาบสมุทรอินโดจีนส่งผลให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเริ่มวิตกกังวลว่า ประเทศของตนจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของคอมมิวนิสต์ ประเทศสมาชิกจึงต้องร่วมมือกันต่อสู้กับภัยคุกคามดังกล่าวร่วมกัน ในปี 1976 สมาชิกอาเซียนจึงได้จัดการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 1 ขึ้น โดยมีการออกปฏิญญาสมานฉันท์แห่งอาเซียน เพื่อยืนยันความร่วมมือในด้านความมั่นคงของอาเซียน รวมถึงเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมตัวทางเศรษฐกิจของ

อาเซียนด้วย ซึ่งจากปฏิญญาดังกล่าวนั้น ได้ส่งผลให้เกิดความพยายามให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลักดันที่เป็นจุดเริ่มต้นที่แท้จริงในความร่วมมือทางเศรษฐกิจนั้น คือการริเริ่มจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ในปี ค.ศ. 1992 ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นว่า ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจนั้นเป็นตัวบ่งชี้เสถียรภาพและความมั่นคงในทางระหว่างประเทศ จากนั้นก็มีความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจอาเซียนมากขึ้นเรื่อย ๆ อาทิ กรอบความตกลงว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน (AIA) กรอบความตกลงทางการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2002 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ กรุงพนมเปญ นายโก๊ะจ๊กตง นายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์เสนอแนวคิดให้จัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเหมือนกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ต่อมาในปี ค.ศ. 2003 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย เหล่าผู้นำอาเซียนก็ได้มีความเห็นพ้องต้องกันที่จะรวมตัวทางเศรษฐกิจและก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นก็เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์จากปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียนฉบับที่ 2 และปฏิญญาเชษฐาว่าด้วยการเร่งรัดจัดตั้งประชาคมอาเซียน 2015 นั้นเอง

เป้าหมายหลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป้าหมายหลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น โดยหลักแล้วมีขึ้นเพื่อเป็นการขับเคลื่อนความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศอาเซียน ซึ่งจากแนวความคิดของอาเซียนที่ได้สร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนขึ้น ก็เพื่อให้เป็นภูมิภาคที่มีการเคลื่อนที่อย่างอิสระทั้งสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานที่มีฝีมือ โดยมีเป้าหมายสู่การเป็นภูมิภาคที่เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การพัฒนาไปในแนวทางนี้จะเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในทางการค้าระหว่างประเทศและเป็นการช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนาให้สามารถได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจระดับภูมิภาคไปพร้อม ๆ กัน การรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้เศรษฐกิจในอาเซียนดีขึ้นจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นภายในภูมิภาค อันทำให้โอกาสและทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศนั้นมีมากขึ้น และขนาดของตลาดอาเซียนนั้นจะเป็นตลาดที่ใหญ่อันดับต้น ๆ ของโลก ยิ่งไปกว่านั้นเมื่ออาเซียนพัฒนาเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันก็จะเป็นจุดแข็งที่ทำให้ต่างชาติมาลงทุนในภูมิภาคมากขึ้น อันก่อให้เกิดผลดีกับพลเมืองอาเซียนโดยตรง เมื่อเศรษฐกิจดีขึ้นพลเมืองอาเซียนก็จะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเมื่อรวมกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประชาคมการเมืองและความมั่นคงและประชาคมสังคมและวัฒนธรรม อาเซียนก็จะเป็นภูมิภาคที่มีความแข็งแกร่งและมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ อันเป็นความมุ่งประสงค์ตามกฎบัตรอาเซียน

โครงสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้กำหนดครอบคลุมถึงคุณลักษณะที่สำคัญ 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน เป็นการทำให้อาเซียนนั้นมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน การย้ายเงินทุนและการเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี นำไปสู่การใช้กฎระเบียบทางการค้าอย่างเดียวกันทั้งหมด ในประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ในด้านมาตรฐานคุณภาพ อัตราภาษี การจัดมาตรการกีดกันการค้าต่าง ๆ เป็นต้น

2. การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง เป็นการเพิ่มขีดจำกัดทางการค้า ในเวทีการค้าโลกของอาเซียน ซึ่งอาเซียนนั้นก็ได้ออกนโยบายต่าง ๆ ออกมาเพื่อตอบสนองแผนงาน ในข้อนี้ เช่น เรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การคุ้มครองผู้บริโภค การส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (โทรคมนาคม) การจัดระบบการค้า ให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม เป็นต้น

3. การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน เป็นการลดความเหลื่อมล้ำ ทางสังคมและช่องว่างทางเศรษฐกิจสำหรับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน อันเป็นการส่งเสริม เศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน เช่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ ธุรกิจ SMEs โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (IAI) อันเป็นการให้ความร่วมมือและให้ ความช่วยเหลือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละประเทศสมาชิก

4. การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์ เป็นการเน้นและ ประสานนโยบายเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค โดยการทำเขตการค้าเสรี (FTA) กับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ เช่น อาเซียนกับจีน อาเซียนกับเกาหลี อาเซียนกับออสเตรเลียและ นิวซีแลนด์ เป็นต้น เพื่อให้เครือข่ายการผลิตและตลาดภายในภูมิภาคอาเซียนเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ ในส่วนอื่น ๆ ของโลก

แต่อย่างไรก็ดีการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปัจจุบันนั้นก็ยังมีอุปสรรค อยู่ไม่น้อย ทั้งปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการ เช่น เกิดจากเรื่องความล่าช้าในการให้สัตยาบันของ ประเทศสมาชิกในเรื่องต่าง ๆ ความล่าช้าในการแก้ไขกฎหมายภายในประเทศเพื่อรับรองข้อกำหนด ต่างๆของอาเซียน อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสนธิสัญญาและข้อตกลงที่มีสภาพบังคับ ไม่ชัดเจน กระบวนการยุติข้อพิพาททางเศรษฐกิจที่ขาดความน่าเชื่อถือและขาดผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนั้น หากพิจารณาจากภาคเอกชนจะพบว่าประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการเป็นประชาคม อาเซียนซึ่งอาจเกิดจากการที่ภาคประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือให้ข้อเสนอแนะ อย่างเพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมของอาเซียนนั้นจะส่วนใหญ่จะเป็นระดับ ผู้นำประเทศหรือข้าราชการระดับสูง โดยปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ เราสามารถจัดการแก้ไขได้ หากว่าทุกฝ่ายให้ความร่วมมือกัน โดยคิดถึงเศรษฐกิจของภูมิภาคเป็นหลัก อันจะทำให้เศรษฐกิจใน ภูมิภาคนั้นเติบโต และเป็นตลาดที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกต่อไปในอนาคต

องค์ความรู้การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

ในหัวข้อนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐานของประเทศกัมพูชา 2) เศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน 3) นโยบายด้านการค้า 4) ตลาดและการลงทุนที่น่าสนใจ 5) พหุติกรรมผู้บริโภคนปัจจุบัน และ 6) สถานการณ์การค้า ชายแดนไทย-กัมพูชา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อมูลพื้นฐานของประเทศกัมพูชา

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยเสนอเพื่อให้เห็นข้อมูลพื้นฐานของประเทศกัมพูชา ดังนี้ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. 2558 : 2-5)

1. สภาพภูมิประเทศ

กัมพูชามีพื้นที่ขนาด กว้าง 500 กิโลเมตร ยาว 450 กิโลเมตร รวม 181,035 ตารางกิโลเมตร หรือมีขนาดประมาณ 1 ใน 3 ของประเทศไทย เส้นเขตแดนโดยรอบประเทศไทยยาวรวม 2,615 กิโลเมตร โดยมีเส้นเขตแดนติดต่อกันกับประเทศไทยยาว 798 กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดกับอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดกับจังหวัดสระแก้ว จันทบุรีและตราด

ทิศเหนือ ติดกับจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์และประเทศลาว

(แขวงอัตตะปือ และจำปาศักดิ์)

ทิศตะวันออก ติดกับประเทศเวียดนาม (จังหวัดกอนทุม เปลกู ซาลาย คักลัก ส่องแบ่ เตยนิน ลองอาน ด่งท๊าบ อันซางและเกียงซาง)

พรมแดน กัมพูชามีพรมแดนทางบกติดต่อกับประเทศไทย จากสันปันน้ำทิวเขาพนมดงรักถึงหลักเขตแดนที่ 1 (จังหวัดอุบลราชธานี) ต่อเนื่องลงมาทางใต้จรดสันปันน้ำทิวเขาบรรทัด ถึงหลักเขตแดนที่ 73 (จังหวัดตราด) รวมประมาณ 805 กิโลเมตร มีชายแดนติดกับประเทศลาว 540 กิโลเมตรและประเทศเวียดนาม 1,270 กิโลเมตร มีชายฝั่งทะเลยาว 443 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ คล้ายสามหรืออ่าง คือ ตรงกลางเป็นแอ่งทะเลสาบและลุ่มแม่น้ำโขงอันกว้างขวางมีภูเขาล้อมรอบอยู่ 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านตะวันออก มีแนวเทือกเขาอันนัมที่เป็นพรมแดนกับประเทศเวียดนาม

1.2 ด้านเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ มีแนวเทือกเขาพนมดงรักเป็นพรมแดนกับประเทศไทย

1.3 ด้านใต้และตะวันตกเฉียงใต้ มีแนวเทือกเขาบรรทัดที่เป็นแนวพรมแดนกับประเทศไทยเฉพาะด้านตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง

แม่น้ำ/ทะเลสาบสำคัญ

แม่น้ำโขง (Mekong) ไหลจากลาวเข้าสู่ภาคเหนือของกัมพูชาแล้วไหลผ่านเข้ามาเขตเวียดนามมีความยาวในเขตกัมพูชารวม 500 กิโลเมตร

แม่น้ำโตนเลสาบ (Tonle Sap) เชื่อมระหว่างแม่น้ำโขงกับทะเลสาบ ความยาว 130 กิโลเมตร

แม่น้ำบาสัก (Bassac) เชื่อมต่อกับแม่น้ำโตนเลสาบที่หน้าพระบรมมหาราชวังในกรุงพนมเปญ ความยาว 80 กิโลเมตร

ทะเลสาบโตนเลสาบ อยู่ห่างกรุงพนมเปญ ประมาณ 100 กิโลเมตร ฤดูน้ำหลากน้ำท่วมถึง 7,500 ตารางกิโลเมตร ลึก 10 เมตร ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดคือ กำปงธม กำปงชนัง โปธิสสัตว์ พระตะบอง และเสียมเรียบ มีปลาชุกชุมกว่า 300 ชนิด

ภูเขา ยอดเขาสูงที่สุดของกัมพูชาคือ พนมออร์ล สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 1,813 เมตร

ป่าไม้ มีพื้นที่ร้อยละ 60 ของพื้นที่ประเทศบริเวณที่ป่าไม้หนาแน่นคือ เขตกเขาบรรทัดทางตอนใต้ และตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ แต่ปัจจุบันป่าไม้ลดลงอย่างมากหลังจากที่รัฐบาลเปิดสัมปทานป่าให้กับบริษัทเอกชน แม้ว่าต่อมาจะมีการปิดป่า แต่ก็ยังคงตัดโค่นโดยอาศัยช่องว่างจากป่าสัมปทานเพื่อทำการเกษตร เช่น อ้อย ปาล์ม น้ำมัน มันสำปะหลัง ยางพาราและไม้สนหอม

สัตว์น้ำ มีชุกชุมด้านชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ และที่โตนเลสาบ ซึ่งเป็นแหล่งจับปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ถึง 10,000 ตารางกิโลเมตรในฤดูน้ำหลากและลดเหลือ 3,000 ตารางกิโลเมตรในฤดูแล้งปลาที่จับจากแม่น้ำโขงแต่ละปีประมาณ 1 ล้านตัน นอกจากนี้ยังมีปลาที่เลี้ยงประมาณ 200,000 ล้านตัน ปลามีส่วนสำคัญต่อวิถีความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะใช้บริโภคโดยตรงแล้ว ยังสามารถส่งออกสร้างรายได้ให้แก่ประเทศด้วย

น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ รัฐบาลกัมพูชาได้ให้สัมปทานสำรวจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติบนชายฝั่งและนอกชายฝั่ง ผลการสำรวจพบว่ามีปริมาณมากพอสามารถทำเชิงพาณิชย์ได้ มีการประมาณว่ามีก๊าซสำรองในเขตแดนของกัมพูชาประมาณ 5 พันล้านลูกบาศก์เมตรและพื้นที่ทับซ้อนกับประเทศไทย ประมาณ 8 พันล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งจะสามารถขุดนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ นอกจากนี้การสำรวจในเขตโตนเลสาบคาดว่าจะพบแหล่งก๊าซจำนวนหนึ่ง

ลึกลับ อัญมณี แหล่งอัญมณีที่มีคุณภาพดีคือ กรุงไพลิน จังหวัดไพลิน ซึ่งเป็นแร่พลอย สายเดี่ยวกับจังหวัดตราดและจันทบุรี พลอยมีมากบริเวณเขตกเขาเพชรหรือเขาสามพันล้านและเขตกเขาบรรทัด นอกจากนี้ยังมีเหมืองทองในจังหวัดรัตนคีรี อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันเหลืออยู่ไม่มากนัก

สินแร่ มีเป็นจำนวนมาก อาทิ เหล็ก ฟอสเฟต บ็อกไซต์ ซิลิกอน ถ่านหินและแมงกานีส

1.2 สภาพภูมิอากาศ

กัมพูชา มีสภาพอากาศมรสุมเขตร้อน แบบร้อนชื้น แลพบมรสุมมี 2 ฤดูคือ

1.2.1 ฤดูฝน เริ่มจากเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม

1.2.2 ฤดูแล้ง เริ่มจากเดือนพฤศจิกายน-เมษายน

1.2.3 เดือนเมษายนมีอุณหภูมิสูงสุด

1.2.4 เดือนมกราคมมีอุณหภูมิต่ำสุด

1.2.5 เดือนตุลาคมมีฝนตกชุกที่สุด

1.3 เมืองหลวง/เมืองสำคัญ/เมืองท่า

เมืองหลวง คือ ราชธานีพนมเปญ มีประชากรประมาณ 2 ล้านคน มีเนื้อที่ 1,963.2 ตารางกิโลเมตร เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าไปทั่วประเทศ มีโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษพนมเปญ ตั้งอยู่ห่างจากท่าอากาศยานนานาชาติพนมเปญ 8 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางของการเมือง วัฒนธรรม และศูนย์ราชการของประเทศ มีมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งเดียว ถือว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดของประเทศ ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1960

เมืองสำคัญ

1.3.1 จังหวัดเสียมเรียบ (เสียมราฐ) เป็นที่ตั้งของนครวัด นครธม สิ่งมหัศจรรย์ของโลก ที่นักท่องเที่ยวจากทั่วโลกไปเยือน ทำให้มีธุรกิจบริการที่สำคัญ คือ ที่พัก โรงแรม ร้านอาหาร เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

1.3.2 จังหวัดพระตะบอง แหล่งผลิตส้มและพีชไร้ ใต้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลืองและงา

1.3.3 จังหวัดเกาะกง แหล่งผลิตปาล์ม น้ำมัน อ้อย โรงงานน้ำตาลทราย สินค้าสัตว์น้ำ การท่องเที่ยวทางทะเล

1.3.4 จังหวัดกำปงจาม เป็นแหล่งผลิตยางพารา เงาะ มังคุด ทุเรียน มะม่วงหิมพานต์ และพีชไร้ ใต้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ถั่วเขียวและงา

เมืองท่า ใต้แก่ จังหวัดพระสีหนุ (เดิมชื่อจังหวัดกำปงโสมหรือกรุงพระสีหนุวิลล์) เป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ทางตอนใต้ของประเทศ เป็นที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึกสำหรับเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ใช้ในการนำเข้าและส่งออกสินค้า มีชายหาดที่สวยงาม เหมาะแก่การท่องเที่ยว เป็นแหล่งที่สำรวจพบว่ามีน้ำมันและก๊าซธรรมชาติและมีนิคมอุตสาหกรรมหลายแห่ง จึงทำให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการยกระดับสนามบินในจังหวัดให้เป็นสนามบินนานาชาติแห่งที่ 3 ของประเทศเพื่อรองรับปริมาณการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

1.4 การแบ่งเขตการปกครอง

กัมพูชา แบ่งเขตการปกครองเป็น 24 จังหวัด (เรียกว่า เขต) กับ 1 เมืองหลวง คือ กรุงพนมเปญ ซึ่งเป็นเขตปกครองพิเศษ โดยแต่ละจังหวัดจะมีอำเภอที่ตั้งของตัวจังหวัดเรียกว่ากรุง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดกับรองผู้ว่าฯ อีก 6-7 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวาระของรัฐบาล (5 ปี) เป็นผู้ปกครอง ทั้งนี้จังหวัดจะแบ่งเขตการปกครองออกเป็นอำเภอ (สระบก) และตำบล (สังกัด) ขณะที่กรุงจะแบ่งเขตการปกครองออกเป็นเขต (คัน) และแขวง (สังกัด)

1.5 ระบบการปกครอง

กัมพูชา เป็นอดีตประเทศอาณานิคมของฝรั่งเศสในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพียงประเทศเดียวที่มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญ มีพระบาทสมเด็จพระบรมนาถ นโรดม สีหมุนี เป็นพระมหากษัตริย์

โดยมีสมเด็จพระอัครมหาเสนาบดี บุญญจักรี เสง สัมริน เป็นประธานรัฐสภา สมเด็จพระวิมล เสนา ภัคคี สาย ชุม เป็นประธานวุฒิสภา (แทน สมเด็จพระเจ็ย ชิม ที่เพิ่งแก่อสัญกรรมไปเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2558) และสมเด็จพระอัครมหาเสนาบดี เคโซ ฮุน เซน เป็นนายกรัฐมนตรี (เรียงลำดับจากซ้ายไปขวา)

1.6 ประชากร ศาสนา สังคมและวัฒนธรรม

ประชากร กัมพูชามีจำนวนประชากรประมาณ 15.17 ล้านคน (ประมาณการปี พ.ศ. 2558) อัตราการเจริญเติบโต ปีละ 1.46% อาศัยอยู่ในเมืองร้อยละ 21.4 ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 82 คนต่อตารางกิโลเมตร ประมาณการของประชากรแต่ละกลุ่ม ได้แก่

1.6.1 เด็ก (0-14 ปี) ร้อยละ 29.2

1.6.2 วัยทำงาน (15-64 ปี) ร้อยละ 66.2

1.6.3 วัยชรา (65 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 4.6

ประชากร แยกเป็นเชื้อชาติ กัมพูชา 96% มุสลิม 2.2% เวียดนาม 0.4% จีน 0.2% และชนกลุ่มน้อย 17 เผ่า

ศาสนา คือพุทธ ลัทธิเถรวาทเป็นศาสนาประจำชาติ ปัจจุบันเป็นที่นับถือของประชาชนประมาณร้อยละ 90 ของประเทศ ประกอบด้วย 2 นิกาย คือฝ่ายมหานิกาย มีสมเด็จพระมหาสุเมธาธิบดี (เทพ วงศ์) สมเด็จพระสังฆราช วัดอุนาโลม เป็นประมุขและฝ่ายนิกายธรรมยุติ มีสมเด็จพระสุคนธาธิบดี (บัว คลี่) สมเด็จพระสังฆราช วัดบวตุม เป็นประมุข ประชาชนประมาณร้อยละ 10 นับถือศาสนาอิสลาม คริสต์และอื่น ๆ

ภาษา ภาษาราชการ คือภาษาขแมร์ (เขมร) และมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง สำหรับการติดต่อกับชาวต่างชาติ ส่วนภาษาต่างชาติอื่น ๆ ที่มีการใช้ ได้แก่ (1) ภาษาจีน ใช้ในหมู่

คนกัมพูชาเชื้อสายจีน ร้านค้าและร้านอาหาร (2) ภาษาฝรั่งเศส ใช้ในหมู่ราชวงศ์และชนชั้นสูง และใช้เป็นศัพท์เทคนิคซึ่งเป็นจากตำราเรียนที่เป็นภาษาฝรั่งเศส (3) ภาษาไทย คนกัมพูชาในจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย เช่น เกาะกง โพลิน พระตะบองและบันเตียเมียนเจย

สกุลเงิน กัมพูชามีสกุลเงินท้องถิ่น คือสกุลเรียล (Riel) มีอัตราแลกเปลี่ยน 4,000 เรียล เท่ากับ 1 เหรียญสหรัฐฯ ประมาณ 116 เรียล เท่ากับ 1 บาท ทั้งนี้ในกัมพูชาใช้เงินสกุลเหรียญสหรัฐฯ เป็นหลักสำหรับการใช้จ่ายและทำธุรกรรมต่าง ๆ ส่วนเงินเรียลใช้ในการชำระค่าธรรมเนียมราชการและใช้สำหรับเงินที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1 เหรียญสหรัฐฯ

เวลา กัมพูชาอยู่ในเขตเวลาเดียวกับประเทศไทย คือ ก่อน GMT + 7 ชั่วโมง

เศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน

ด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. 2558 : 2-5) ปรากฏข้อมูลดังนี้ ก่อนปี พ.ศ. 2534 ประเทศกัมพูชาประสบกับภาวะสงครามภายในประเทศอย่างยาวนานกว่า 20 ปี ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำลงอย่างมากและทำให้ประเทศกัมพูชาถูกจัดเป็นประเทศที่มีระดับการพัฒนาน้อยที่สุดประเทศหนึ่งของภูมิภาคอาเซียน อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสังคมนิยมเป็นระบอบประชาธิปไตย และหลังจากสงครามภายในประเทศเริ่มสงบลงประเทศเริ่มได้รับการฟื้นฟูบูรณะ มีการเปิดประเทศทำการค้าขายกับต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ทำให้มีความต้องการบริโภคสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น โดยรัฐบาลกัมพูชาได้มีการกำหนดนโยบายที่มุ่งพัฒนาศักยภาพทางการเกษตรและการท่องเที่ยวของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างประเทศด้วยการออกมาตรการต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง เช่น การปรับปรุงกฎหมายด้านเศรษฐกิจ การเพิ่มสิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติ การปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีเงินได้ และการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา สนามบิน และระบบสาธารณสุขประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาในปัจจุบัน เป็นผลพวงของความสำเร็จจากการเปลี่ยนผ่านจากระบบเศรษฐกิจรวมศูนย์ไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด ประกอบกับการปฏิรูปนโยบายด้านการค้าและการลงทุน การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรมและการบริการ ตลอดจนเสถียรภาพทางการเมืองส่งผลให้เศรษฐกิจกัมพูชามีอัตราการเจริญเติบโตสูงถึงร้อยละ 7.0 โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึงปี พ.ศ. 2557 ทำให้รายได้เฉลี่ยของประชากรต่อคนเพิ่มจากประมาณ 650 เหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2550 เป็น 1,130 เหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2557 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 1,225 เหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะทำให้กัมพูชาเปลี่ยนสถานะเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางขั้นต่ำ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมไปสู่เศรษฐกิจแบบผสมผสานมากขึ้นเป็นการเกษตร การอุตสาหกรรมและการบริการประเด็นสำคัญในการปฏิรูปและการพัฒนาประเทศกัมพูชา

รัฐบาลกัมพูชาให้ความสำคัญอย่างมากในการปฏิรูปประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในภูมิภาคและในเวทีโลก โดยกำหนดประเด็นหลักในการปฏิรูปซึ่งมีความเชื่อมโยงกันไว้ 5 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นแรก คือการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งประกอบด้วย การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและสาธารณสุข การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพ รวมถึงระบบการให้บริการการศึกษา

ประเด็นที่สอง คือการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ เส้นทางขนส่ง แหล่งพลังงาน ระบบการสื่อสาร รวมถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการทำธุรกิจ

ประเด็นที่สาม คือการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เพื่อขจัดปัญหาความยากจน เพิ่มรายได้ให้กับประเทศและเกษตรกร

ประเด็นที่สี่ คือการพัฒนาระบบกฎหมาย ได้แก่ การเสริมสร้างธรรมาภิบาล มีการปรับปรุงกฎหมาย ปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษี เพิ่มประสิทธิภาพของบริการสาธารณะ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการลงทุน

ประเด็นที่ห้า คือการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การลงทุนในทรัพยากรบุคคล การให้บริการสาธารณะและผลิตสินค้าและบริการที่มีความหลากหลาย นอกเหนือจากภาคการเหมืองแร่และการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับศักยภาพทางอุตสาหกรรมเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องกำหนดนโยบายค่าจ้างแรงงานแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมธุรกิจ SME ให้มีส่วนร่วมในการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงนโยบายการบริหารจัดการที่ดินให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการให้สัมปทานที่ดิน เพื่อให้กัมพูชาได้รับผลประโยชน์สูงสุด จากทรัพยากรที่ดินที่มีอยู่ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ลดการทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

อุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจกัมพูชา ได้แก่ ปัญหาเรื่องของทักษะแรงงานและระบบการศึกษา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ล่าช้า ปัญหาการทุจริตและระบบการบริหารราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพ งบประมาณที่มีอยู่จำกัดซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนของรัฐ และการที่กัมพูชาขาดความหลากหลายทางเศรษฐกิจ ทั้งทางด้านสินค้า อุตสาหกรรมและบริการ ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศมีความเสี่ยงท่ามกลางสภาพความต้องการในตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง

ในภาคการเกษตร สินค้า เช่น มันสำปะหลัง ผัก น้ำตาล น้ำมันปาล์มและไม้อัด เป็นสินค้าที่มีศักยภาพ โดยมีปัจจัยการส่งออกสินค้าแปรรูปซึ่งมีมูลค่าที่เพิ่มสูงขึ้นจากผลผลิตเหล่านี้ แต่ยังมีจำนวนไม่มาก ซึ่งยังเป็นโอกาสในการขยายปริมาณการผลิตสินค้าเหล่านี้

ในระยะยาวรัฐบาลจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงการอำนวยความสะดวกทางการค้า การขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ ขณะที่ การลงทุนท้องถิ่นจะต้องพัฒนาอย่างรวดเร็วและร่วมเป็นส่วนหนึ่งในห่วงโซ่การผลิตของโลก

นอกจากนี้ ธุรกิจท้องถิ่นจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนเพื่อยกระดับเทคโนโลยีและเพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโอกาสในตลาดใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพ

นโยบายด้านการค้า

ค่านโยบายด้านการค้าของกัมพูชา (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. 2558 : 21-22) พบว่า รัฐบาลพยายามลดอุปสรรคทางการค้าทั้งด้านภาษีศุลกากรและอุปสรรคที่มีภาษีศุลกากร เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบการค้าตามที่ถูกพันธไว้กับองค์การการค้าระหว่างประเทศ

สมเด็จพระเจ้านายบรมนตรี ได้แถลงนโยบายและประกาศใช้ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม (จุด โคน) เพื่อการเจริญเติบโต การจ้างงาน ความเสมอภาค และประสิทธิภาพในกัมพูชา (“Rectangular Strategy” for Growth, Employment, Equity and Efficiency in Cambodia) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. หลักการภายใต้ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยมเป็นวาระแห่งชาติ

มีวัตถุประสงค์ เพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังเผชิญอยู่ และการพัฒนาศักยภาพของกัมพูชา ได้แก่

1.1 การส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

1.2 ส่งเสริมการสร้างงาน

1.3 การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของรัฐบาลเพื่อประกันความเท่าเทียมกันและความเป็นธรรมในสังคม

1.4 การเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถของรัฐบาลในการดำเนินโครงการปฏิรูปในทุกสาขาเพื่อลดความยากจนและบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. โครงสร้างของยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม

2.1 ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยมุ่งเน้นการปฏิรูป 4 ประการ ได้แก่

2.1.1 การต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง

2.1.2 การปฏิรูปกฎหมายและการศาล

2.1.3 การบริหารราชการ

2.1.4 การปฏิรูปกองทัพ โดยเฉพาะการลดจำนวนกำลังพล หันไปเพิ่มประสิทธิภาพ

ของบุคลากรและอาวุธยุทโธปกรณ์

2.2 สร้างเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ

2.2.1 ความสงบเรียบร้อย เสถียรภาพทางการเมืองและระเบียบทางสังคม

2.2.2 การสร้างหุ้นส่วนด้านการพัฒนา ซึ่งรวมถึง ภาคเอกชน ประเทศผู้บริจาค และประชาชน

2.2.3 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการคลัง

2.2.4 การบูรณาการกัมพูชาเข้าสู่ภูมิภาคและโลก

2.3 ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ 4 สาขาหลัก

2.3.1 ด้านการเกษตร

2.3.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

2.3.3 การพัฒนาภาคเอกชนและสนับสนุนการสร้างงาน

2.3.4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะด้านการศึกษาและสาธารณสุข

ตลาดและการลงทุนที่น่าสนใจ

ด้านตลาดและการลงทุนที่น่าสนใจ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. 2558 : 36-39) นำเสนอไว้ว่า กัมพูชาอยู่ในช่วงเร่งรัดพัฒนาประเทศ ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็วเฉลี่ยร้อยละ 7 ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา คาดว่าจะขยายตัวอย่างน้อยร้อยละ 7 ในอีก 5 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ก่อให้เกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของชาวกัมพูชาที่มีความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น

ขณะที่การลงทุนจากต่างประเทศที่หลั่งไหลเข้าสู่กัมพูชาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้กัมพูชาเป็นฐานการผลิตและส่งออกของอุตสาหกรรมสำคัญ โดยเฉพาะสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น ล้วนส่งผลให้ความต้องการบริโภคสินค้าของชาวกัมพูชามีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเริ่มมีความต้องการสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น อัญมณีและเครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้นมาก นอกเหนือจากความต้องการสินค้าอุปโภค บริโภคที่จำเป็น ผู้ประกอบการไทยจึงควรติดตามแนวโน้มตลาดกัมพูชาอย่างใกล้ชิด เพื่อแสวงหาโอกาสในการขยายตลาดสินค้าไปกัมพูชาเพิ่มขึ้น

1. สินค้าที่คาดว่าจะได้รับความนิยมมากขึ้นตามแนวโน้มตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปในกัมพูชา

1.1 ผ้าฝ้ายและด้าย

กระแสการลงทุนย้ายฐานการผลิตของโรงงาน ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากต่างประเทศ รวมถึงไทยที่เข้าสู่กัมพูชาอย่างต่อเนื่อง ผลักดันให้มีความต้องการผ้าฝ้าย อาทิ ผ้าถัก ผ้าทอทำจากฝ้าย และผ้าทอทำจากใยสังเคราะห์ รวมทั้งด้าย ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้า มีแนวโน้มเติบโตดี อีกทั้งกัมพูชาต้องพึ่งพาการนำเข้าผ้าฝ้ายจากต่างประเทศกว่าร้อยละ 90 ของความต้องการใช้ทั้งหมด เนื่องจากยังขาดการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอต้นน้ำและกลางน้ำ

ขณะที่ไทยมีศักยภาพในการผลิตผ้าฝ้าย เนื่องจากมีอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เข้มแข็งทั้งอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมผลิตด้ายและเส้นใย อีกทั้งผ้าฝ้ายของไทยมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในตลาดโลก และมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กับพม่า ส่งผลให้ไทยได้เปรียบประเทศผู้ส่งออกรายอื่นในด้านต้นทุนค่าขนส่ง และการส่งมอบสินค้าที่รวดเร็ว

2. เครื่องจักรกลการเกษตร

การย้ายฐานการผลิตของธุรกิจเกษตรและเกษตรแปรรูปเข้ามาในกัมพูชาอย่างต่อเนื่อง ตามนโยบายรัฐบาลกัมพูชาที่สนับสนุนการลงทุนในธุรกิจดังกล่าว ขณะที่กัมพูชาเริ่มประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรม

เนื่องจากแรงงานหนุ่มสาวรุ่นใหม่จำนวนมากนิยมเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมด้วยรายได้ดีและงานเบากว่าภาคเกษตรกรรม ความต้องการเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรเพื่อใช้ทดแทนแรงงานจึงมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น อาทิ รถไถนาเดินตามรถเกี่ยวข้าว เครื่องสีข้าวขนาดเล็ก เครื่องสูบน้ำ และเครื่องพ่นยาฆ่าแมลง

3. วัสดุก่อสร้าง เฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้านและเคหะสิ่งทอ

การดำเนินมาตรการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลและการลงทุนจากต่างประเทศ ส่งผลให้ความเป็นเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนกระตุ้นการลงทุนจำนวนมากในโครงการก่อสร้างและการพัฒนา อสังหาริมทรัพย์ อีกทั้งรัฐบาลยังเร่งลงทุนในโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน ทั้งโครงข่ายถนน ท่าเรือและสนามบิน ทำให้มีความต้องการวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง อาทิ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ปูนซีเมนต์ แร่ยิปซัม สายไฟและสายเคเบิลเพิ่มขึ้น

ขณะที่การขนส่งวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้างจากไทยไปกัมพูชาสะดวกและมีต้นทุนค่าขนส่งต่ำกว่าคู่แข่งบางประเทศ อาทิ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ จึงเป็นโอกาสที่ผู้ประกอบการไทยจะขยายตลาดวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้างในกัมพูชา

นอกจากนี้ โครงการก่อสร้างและธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ผุดขึ้นจำนวนมาก ทั้งอาคารสำนักงานและอาคารพาณิชย์ ศูนย์การค้า คอนโดมิเนียม และโรงแรม โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร กระตุ้นความต้องการเฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน และเคหะสิ่งทอ เพื่อตกแต่งอาคารสถานที่ที่ก่อสร้างขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก สินค้านี้จึงมีความต้องการเพิ่มขึ้นตามภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ขยายตัวอย่างร้อนแรง

ขณะที่สินค้าไทยมีการออกแบบที่ทันสมัย อีกทั้งชาวกัมพูชามีทัศนคติที่ดีต่อสินค้าไทย โดยเฉพาะในด้านคุณภาพเมื่อเทียบกับสินค้าประเภทเดียวกันจากประเทศคู่แข่งอย่างจีนและเวียดนาม

4. รถยนต์ใหม่และสินค้าฟุ่มเฟือยอื่น ๆ

เศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีกลุ่มชาวกัมพูชาที่มีฐานะดีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มนักธุรกิจที่คืน ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งกลุ่มเศรษฐีใหม่ที่ร่ำรวยขึ้นจากการขายที่ดินให้กับโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่กำลังขยายตัวอย่างร้อนแรง

ชาวกัมพูชาที่มีฐานะดีขึ้นมักนิยมซื้อรถยนต์ใหม่แทนรถยนต์มือสองที่ชาวกัมพูชานิยมใช้โดยทั่วไป โดยเฉพาะรถยนต์ยี่ห้อหรู ราคาแพง ส่งผลให้ปัจจุบันค่ายรถยนต์อย่าง Audi Porsche และ BMW เปิดโชว์รูมรถยนต์ให้บริการหลังการขายในกรุงเทพมหานคร แม้กระทั่งโชว์รูมรถยนต์ยี่ห้อโรลรอยซ์ ก็กำลังก่อสร้างเช่นกัน

นอกจากนี้ กลุ่มชาวกัมพูชาฐานะดียังนิยมซื้อโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ สวมใส่อัญมณี และเครื่องประดับที่มีดีไซน์ทันสมัยและหรูหรา รวมทั้งเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ดูดีมีรสนิยมและน่าแฟชั่นเพื่อบ่งบอกถึงฐานะ

นอกจากนี้ ยังนิยมซื้อสินค้าที่ระบุเพิ่งมาใหม่ล่าสุด (New Arrival) จึงมักชอบเดินศูนย์การค้าขนาดใหญ่เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ของสินค้า ทำให้ศูนย์การค้าเป็นช่องทางจัดจำหน่ายที่สำคัญในการเจาะตลาดผู้บริโภคกลุ่มนี้

5. เครื่องใช้ไฟฟ้า

ชาวกัมพูชาที่มีฐานะดีมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคกลุ่มนี้ต้องยกระดับมาตรฐานการดำเนินชีวิตให้สะดวกสบายมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการเครื่องใช้ไฟฟ้ามีแนวโน้มเติบโตแบบก้าวกระโดด อาทิ เครื่องปรับอากาศ โทรทัศน์รุ่นใหม่ เตอบนไมโครเวฟ เครื่องซักผ้าและตู้เย็น ขณะที่ไทยเป็นฐานการผลิตและส่งออกสินค้าเหล่านี้ของผู้ผลิตรายสำคัญของโลก จึงเป็นโอกาสในการขยายตลาดสินค้าดังกล่าวของไทยในกัมพูชา

6. ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม

ชาวกัมพูชากว่าร้อยละ 50 ของประชากรทั้งประเทศหรือราว 7.5 ล้านคน เป็นประชากรวัยหนุ่มสาวที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ซึ่งเป็นวัยที่รักสวยรักงาม เริ่มสร้างฐานะและมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากสื่อของไทยค่อนข้างมาก ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบการใช้สินค้าไทย

นอกจากนี้ ยังเริ่มหันมาดูแลสุขภาพและเสริมความงามมากขึ้น ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม อาทิ แป้งแต่งหน้า รองพื้น ลิปสติก และเครื่องสำอางต่าง ๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์รักษาผิว โดยเฉพาะครีมบำรุงผิวเป็นสินค้าดาวรุ่งพุ่งแรงที่มีแนวโน้มเติบโตสูง โดยชาวกัมพูชานิยมบริโภคสินค้าที่ใช้แล้วเห็นผลเร็วหรือเห็นผลทันที เนื่องจากมีค่านิยม “ยิ่งขาว ยิ่งสวย” ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารกันแดด สารที่ช่วยทำให้ผิวขาวขึ้น เป็นกระแสที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมาก

เป็นที่น่าสังเกตว่า สินค้าที่จำหน่ายในกัมพูชาควรมีลักษณะเช่นเดียวกับที่จำหน่ายในไทย ทั้งขนาด สี กลิ่น น้ำหนักและลักษณะบรรจุภัณฑ์ เพื่ออำนวยความสะดวก เนื่องจากชาวกัมพูชาได้รับอิทธิพลค่อนข้างมากจากสื่อโทรทัศน์ของไทย ทั้งนี้การทำการค้าในกัมพูชา ผู้ส่งออกควรเลือกช่องทางการค้าผ่านตัวแทนจำหน่ายหรือผู้นำเข้าสินค้าประเภทนั้น ๆ เพื่อลดต้นทุนและลดความเสี่ยงในการทำตลาดเองในระยะเริ่มแรก

7. ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง

การก่อสร้างเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2557 มีเงินลงทุนก่อสร้างรวมมูลค่า 2.5 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ใน 1,960 โครงการ เพิ่มขึ้น 19% จากปีก่อน โดยในช่วง 3 ปี ล่าสุดนี้ ต่างชาติที่เข้ามาลงทุนด้านการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์มากที่สุดคือประเทศเกาหลีใต้ รองลงมา คือจีนและอังกฤษ ทำให้ในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2557 กัมพูชานำเข้าวัสดุก่อสร้าง 1.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 185 % จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว แหล่งนำเข้า ได้แก่ จีน ไทย เวียดนาม มาเลเซียและประเทศในยุโรป

ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง นับเป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการของไทยมีความได้เปรียบ เพราะมีความชำนาญและประสบการณ์มากกว่าประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ในกลุ่ม CLMV ยิ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างที่อยู่อาศัยมีการเติบโตที่ดีจากความต้องการที่สูงขึ้น เช่น สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน อาทิ ถนน สะพาน ทางรถไฟ ท่าเรือ นิคมอุตสาหกรรม จึงเริ่มมีผู้ประกอบการไทยเข้าไปลงทุนยังกัมพูชามากขึ้น

พฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน

ด้านพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. 2558 : 40) เสนอว่า การที่เศรษฐกิจของกัมพูชายาวตัวต่อเนื่องในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา ทำให้กำลังซื้อของคนกัมพูชาสูงขึ้น มีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งชาวกัมพูชามีทัศนคติต่อสินค้าไทยว่าเป็นสินค้าคุณภาพดี จึงมีความนิยมสินค้าไทยมากกว่าสินค้าประเทศอื่น ประกอบกับคนกัมพูชามีความใกล้ชิดกับคนไทย ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา จึงมีสภาพสังคมที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ผู้ประกอบการไทยจึงมีโอกาสเข้าถึงตลาดกัมพูชาได้ง่าย

อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของรายได้ที่ยังมีอยู่มาก ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกันอย่างสุดขั้ว ส่งผลให้พฤติกรรมการบริโภคของกลุ่มบุคคลในสังคมตามกำลังการซื้อสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

1. ผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง ประมาณ 5 % ได้แก่ นักการเมือง นักธุรกิจ
2. ผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อปานกลาง ประมาณ 15% ได้แก่ กลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ เจ้าหน้าที่ทำงานบริษัทต่างชาติ องค์กรรัฐบาลและองค์กรนอกรัฐบาล

3. ผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อน้อย ประมาณ 80% ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร และลูกจ้างที่ทำงานใช้
แรงงาน

สถานการณ์การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

จากข้อมูลของด่านศุลกากรจันทบุรี (ออนไลน์. 2560) นำเสนอรายการสินค้าและมูลค่า
สินค้านำเข้าและส่งออก ประจำปีงบประมาณ 2559 ดังนี้

ตาราง 1 ด่านศุลกากรจันทบุรี : สถิติสินค้านำเข้า 10 อันดับ ปีงบประมาณ 2559

ลำดับที่	ชนิดสินค้านำเข้า	มูลค่า (ล้านบาท)
1	มันสำปะหลังเส้น	1,047.48
2	เศษอลูมิเนียม	238.52
3	ถั่วเหลือง	114.04
4	หัวมันสำปะหลัง	40.66
5	ข้าวโพด	37.48
6	เศษโพลีเมอร์	26.70
7	โลหะป้องกันหัวรองเท้า สนับแข้ง เครื่องหุ้มหัวเข่า	12.86
8	เรซิน ครั่ง กายาน ชัน	5.26
9	เมล็ดงา	3.18
10	ผ้าชีรัวร์หรือเศษผ้าไหม	2.04
	อื่นๆ	6.52
	รวม	1,534.74

ที่มา : ด่านศุลกากรจันทบุรี (ออนไลน์. 2560)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 ด้านบุคลากรจันทบุรี : สถิติสินค้าส่งออก 10 อันดับ ปีงบประมาณ 2559

ลำดับที่	ชนิดสินค้าส่งออก	มูลค่า (ล้านบาท)
1	เครื่องดื่มชูกำลัง	980.89
2	น้ำมันเบนซิน 91 95	965.52
3	เบียร์	527.48
4	นม UHT	524.04
5	นมถั่วเหลือง	491.90
6	เครื่องดื่มชาเขียว ชากลิ่นผลไม้	454.50
7	น้ำรวมถึงน้ำแร่และน้ำอืดลม	441.35
8	ยางนอก	376.18
9	น้ำตาลทรายบริสุทธิ์ น้ำตาลอ้อย	364.81
10	บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	339.89
	อื่นๆ	8,446.55
	รวม	13,913.11

ที่มา : ด้านบุคลากรจันทบุรี (ออนไลน์, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจองค์ความรู้ทางด้านผลการศึกษาที่ตรงหรือใกล้เคียงกับหัวข้อในการวิจัย พบว่ามีเอกสารงานวิจัยดังนี้

นพภัศสร มาเทียน (2549) ศึกษาเรื่องประวัติการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2518 -พ.ศ. 2546) งานวิจัยนี้ศึกษาประวัติ ความสัมพันธ์ ลักษณะ รูปแบบของการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว ตั้งแต่อดีต รวมทั้งศึกษานโยบายและผลของนโยบายที่รัฐบาลไทยได้ดำเนินการส่งเสริมด้านการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2518 - 2546 โดยใช้วิธีการวิจัยทางประวัติศาสตร์ด้วยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นต้นและชั้นรอง รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ประชาชน และผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว ส่วนการนำเสนอข้อมูลเป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ประวัติการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา มีมาตั้งแต่ก่อนสมัยกรุงสุโขทัยแต่จะปรากฏเด่นชัดภายหลังจากกัมพูชาได้รับเอกราชจากฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. 2498 เป็นต้นมาโดยเฉพาะ

การค้าด้านจังหวัดสระแก้วของประเทศไทยซึ่งติดต่อกับจังหวัดบันเตียเมียนเจย และทางจังหวัดพระตะบองของประเทศกัมพูชา มีภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการค้าขาย เนื่องจากไม่มีสิ่งกีดขวางทางธรรมชาติที่เป็นอุปสรรคในการติดต่อระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ ประกอบกับทำเลและจุดยุทธศาสตร์ของจังหวัดสระแก้วสามารถเป็นเส้นทางเชื่อมต่อไปยังกรุงเทพมหานคร เวียดนามลักษณะดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยเสริมให้เกิดการค้าขายชายแดนระหว่างไทยและกัมพูชา ทั้งนี้ ลักษณะ รูปแบบการค้าขายชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว ในระยะแรกมีทั้งการค้าอิสระซึ่งผิดกฎหมายและการค้าระบบที่ถูกกฎหมาย ต่อมาการค้าลักลอบค้าขายตามแนวชายแดนทวีจำนวนมากขึ้น

สถานการณ์ภายในประเทศกัมพูชา โดยเฉพาะเมื่อกัมพูชาตกอยู่ในภาวะสงคราม การค้าขายชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว จึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของความสัมพันธ์และนโยบายของรัฐบาลไทยกับรัฐบาลกัมพูชาเป็นสำคัญ กล่าวคือ หากทั้งสองประเทศมีสถานการณ์ของความสัมพันธ์ที่ไม่ดี เกิดการตัดความสัมพันธ์ทางการทูต รัฐบาลจะมีนโยบายปิดพรมแดนหรือปิดจุดผ่านแดนห้ามค้าขายกับกัมพูชา แต่ในขณะเดียวกันหากสถานการณ์ของความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเป็นไปในทางที่ดีการค้าขายชายแดนก็เป็นไปอย่างเปิดเผยดังที่ปรากฏใน พ.ศ. 2518 สมัยรัฐบาลหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ใน พ.ศ. 2519 สมัยรัฐบาลหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช และในสมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีนโยบายส่งเสริมให้เกิดสันติภาพในกัมพูชาด้วยนโยบายที่เรียกว่า “แปรสนามรบให้เป็นสนามการค้า” ด้วยการเปิดจุดค้าขายชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว การดำเนินการนโยบายส่งเสริมการค้าในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้การค้าขายชายแดนซึ่งเดิมส่วนใหญ่เป็นการค้าอิสระ มาเป็นตลาดการค้าชายแดนในระบบเมื่อ พ.ศ. 2534 ต่อมาสมัยรัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2546 เกิดการจลาจลบุกเผาสถานทูตไทยในกรุงเทพมหานคร ทำให้รัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร มีนโยบายลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูตและประกาศปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดสระแก้ว การดำเนินการดังกล่าวก็มีผลต่อการค้าขายชายแดนไทย-กัมพูชาด้วย โดยเฉพาะความสูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ไทยต้องสูญเสียเป็นจำนวนมาก เมื่อรัฐบาลทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ทางการทูตที่ดีต่อกัน ก็จะเปิดจุดผ่านแดนถาวรด้านจังหวัดสระแก้ว ให้มีการค้าขายกันต่อไป และจากการสนับสนุนของรัฐบาลประเทศไทยส่งผลให้การค้าขายชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว มีบทบาทสำคัญทางด้านการส่งสินค้าไปยังประเทศในอินโดจีน

ผลการศึกษาพบว่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาด้านจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. 2518-2546 นอกจากจะทำให้เกิดการขยายตัวทางการค้าแล้ว ยังมีผลกระทบซึ่งถือเป็นปัญหาที่มีต่อประเทศไทยด้วย ได้แก่ ปัญหาการหลบหนีเข้าเมือง ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้าลักลอบค้าอาวุธสงคราม ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาการโจรกรรม

นันทวรรณ ตั้งเกียรติ (2550) ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา: ตลาดบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลมกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ประชากรจำนวน 187 คน สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปทางปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านสภาพและอาคาร และภาพรวมความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านความปลอดภัยและ 3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลม กับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล โดยใช้สถิติ Compare Means แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

ผลการศึกษาโดยภาพรวมผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลม เป็นอันดับแรก อันดับรองลงมา คือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลม ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลม เป็นอันดับสามและอันดับสุดท้าย คือปัจจัยด้านความปลอดภัยของผู้ประกอบการที่มาลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ตลาดบ้านแหลม โดยภาพรวมความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีวัตถุประสงค์ในการเช่าเพื่อค้าขายมีความพึงพอใจที่ต่างไปจากผู้ประกอบการที่มีวัตถุประสงค์เพื่ออาศัยความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มาลงทุน

เรืองศักดิ์ ไชยอุดม (2550) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการค้าชายแดนไทย-พม่าในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์ระบบการค้าชายแดนไทย-พม่าในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินงานการค้าชายแดนไทย-พม่าในพื้นที่อำเภอสะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนและ 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการค้าชายแดนของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมจากประชาชนอำเภอแม่สะเรียง จำนวน 349 คน และแบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานราชการในพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่า 1) การค้าชายแดนในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-พม่า 1 แห่ง ในช่องทางบ้านเสาหิน เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นและเปิดให้ประชาชนทั้ง 2 สัญชาติทำการซื้อขายสินค้า สิ่งที่น่าเข้าส่วนใหญ่เป็นผลิตผลทางการเกษตร สินค้าที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทเครื่องอุปโภค บริโภค 2) การบริหารจัดการการค้าชายแดน ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านตรวจเข้าเมือง ทำหน้าที่ในการควบคุมการเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกอาณาจักรของบุคคลสัญชาติพม่า สัญชาติไทยและพาหนะทุกชนิด ด้านศุลกากรแม่สะเรียง ทำหน้าที่ควบคุมสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออกนอกอาณาจักร รวมทั้งพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสินค้า อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการค้า อำนวยความสะดวกแก่ภาคเอกชน ดำเนินการขึ้นทะเบียนและควบคุมบริษัทหรือห้างร้านที่เป็นนิติบุคคล และบุคคลธรรมดา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่สะเรียง มีหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมกำกับดูแล การเคลื่อนย้ายสัตว์-ซากสัตว์ หน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารพรานที่ 36 สถานีตำรวจภูธรตำบลเสาหิน และสถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่สะเรียง ทำหน้าที่ในการตรวจสอบสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด และบุคคลต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย และส่งเสริม ควบคุม และอำนวยความสะดวกในพื้นที่ 3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการค้าชายแดน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ สภาพเส้นทางที่เป็นถนนดิน ลูกรัง เต็มไปด้วยฝุ่น ทำให้การสัญจรและการขนส่งสินค้าลำบาก ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบหลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย ความไม่แน่นอนของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายการค้าชายแดน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยกับพม่า การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และมีปัญหาการสู้รบระหว่างรัฐบาลกับชนกลุ่มน้อย เป็นต้น

นอกจากนี้ในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังมีปัญหาการค้ำอกระบบซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดการลักลอบนำเข้าและส่งออกสินค้านอกระบบ เพราะภาษีทางการค้าสูง ขั้นตอนของพิธีการทางศุลกากรมีความซับซ้อน ยุ่งยาก และทำให้ผู้ประกอบการมีกำไรมากกว่าการค้าในระบบ โดยปัจจัยที่เอื้อต่อการค้ำอกระบบ คือ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการบางหน่วยงานที่รับเงินได้ไต่จากผู้ประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการปล่อยให้มีการค้ำอกระบบหรืออำนวยความสะดวกเปิดช่องทางให้มีการลำเลียงสินค้านอกระบบในพื้นที่ เป็นต้น

สุรีย์พร พานิชอัครา และชงชัย ศรีเบญจโชติ (2553) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าอาเซียน (AFTA) ต่อมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการค้าชายแดนระหว่างไทย -กัมพูชา และศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าอาเซียน (AFTA) ต่อมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี โดยการรวบรวมข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งจากการสัมภาษณ์และการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมา

วิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อให้ทราบถึงลักษณะรูปแบบการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา พบว่า การค้าระหว่างไทยกับกัมพูชา นอกจากจะมีรูปแบบการค้าตามปกติแล้ว ยังมีการทำการค้าในรูปแบบของ “การค้าชายแดน” ซึ่งการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่จะเป็นการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภค และสินค้าที่ใช้ในการก่อสร้าง ส่วนการนำเข้าสินค้าส่วนใหญ่เป็นผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าที่หาได้จากธรรมชาติ โดยมีมูลค่าการส่งออกมากกว่ามูลค่าการนำเข้าผ่านด่านชายแดนสินค้าทางด่านศุลกากรจันทบุรี 6 จุด ได้แก่ จุดผ่านแดนถาวรบ้านฝักกาด จุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลม จุดผ่อนปรนบ้านซันตารี จุดผ่อนปรนบ้านสวนส้ม จุดผ่อนปรนบ้านบึงฉนังล่างและขนถ่ายผ่านไปรษณีย์ ซึ่งจากการศึกษาทำให้ทราบว่า การขนถ่ายสินค้าผ่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านฝักกาดมีมูลค่าสูงที่สุด นอกจากนั้นยังพบว่า การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรีมีส่วนมูลค่าการค้าไม่มากนัก คือเฉลี่ยร้อยละ 6 ของมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยทำการวิเคราะห์มูลค่าการค้าก่อนและหลังการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 พบว่า มูลค่าการค้าชายแดนเฉลี่ยภายหลังการเปิดเสรีทางการค้าอาเซียน (AFTA) จากการทดสอบที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีมูลค่าไม่มากกว่ามูลค่าการค้าเฉลี่ยก่อนการเปิดเสรีการค้าอาเซียน เช่นเดียวกับมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยที่พบว่ามูลค่าการนำเข้าหลังเปิดเสรีการค้าอาเซียนมีค่าไม่มากกว่ามูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยก่อนการเปิดเสรีการค้าอาเซียน มีเพียงมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยหลังเปิดการค้าเสรีอาเซียนที่พบว่ามีความมากกว่ามูลค่าการส่งออกเฉลี่ยก่อนเปิดเสรีการค้าอาเซียน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการสังเกตการณ์มีส่วนร่วม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจชายแดนในเขตอำเภอสอยดาวและเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการธุรกิจชายแดนในเขตอำเภอสอยดาว จำนวน 50 ราย และอำเภอโป่งน้ำร้อน จำนวน 50 ราย รวมทั้งสิ้น 100 ราย ซึ่งใช้การเลือกตัวอย่างโดยบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close - ended) และเลือกตอบ (Check - list) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ ประเภทธุรกิจ สถานที่ประกอบธุรกิจ และระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำนวน 11 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่อนข้างเห็นด้วย ไม่แน่ใจ ค่อนข้างไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยแบ่งเป็น 5 หัวข้อคือ ปัญหาเส้นทางการคมนาคม ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก ปัญหาความล่าช้าในการบริการของราชการ ปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดนและปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือใช้การทดสอบความตรง (Validity) ใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยและหัวข้อวิจัย จำนวน 3 คน คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว ผู้เชี่ยวชาญด้านหัวข้อวิจัย
3. ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย สำหรับการวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า ลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกตอบแบบ 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	ระดับค่อนข้างเห็นด้วย
3	หมายถึง	ระดับไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ระดับค่อนข้างไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ระดับไม่เห็นด้วย

ในการตีความจะแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ย 1.80 – 2.59 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.79 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key-informants) ดังนี้

1. กลุ่มนักธุรกิจชายแดนอำเภอโป่งน้ำร้อน ได้แก่
 - 1.1 นายสมบัติ จิ่งตระกูล
 - 1.2 นางสาวอุไร สงวนชม

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานำเสนอผลงานเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดน หลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. บริบทของพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี
4. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี

บริบทของพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดน หลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรีนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยบริบทพื้นที่ที่ทำการศึกษาก่อนเป็นฐานสำคัญในการตีความ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอบริบทสำหรับการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อย ดังนี้

บริบทอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี

ประวัติความเป็นมาของอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีการเล่าสืบต่อกันมาว่าในอดีต สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้ทรงมอบหมายให้พระองค์เจ้าชาย นำกองทัพจากกรุงเทพมหานคร ไปปราบพวกแขกที่ก่อการจลาจลที่หัวเมืองพระตะบอง ซึ่งขึ้นอยู่ในความปกครองของเราสมัยนั้น พระองค์เจ้าชายทรงนำกองทัพไปปราบและปฏิบัติหน้าที่ราชการ ด้วยความอุตสาหะและเอาใจใส่อยู่เสมอจากคุณงามความดีที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงได้เลื่อนยศ และฐานันดรศักดิ์ให้เป็น “พญากัมพูชนมระคมภักดี” จึงได้เรียกชื่อบ้านของพญากัมพูชนมระคมภักดีว่า บ้านพญากัมพูช ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจนถึงทุกวันนี้ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 1)

พ.ศ. 2445 ทางราชการได้พิจารณาเห็นว่าสภาพท้องที่อำเภอท่าหลวง (ปัจจุบันคืออำเภอมะขาม) มีอาณาเขตพื้นที่การปกครองกว้างขวางจึงยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอขึ้นอีกแห่งหนึ่งโดยให้ชื่อว่า “กิ่งอำเภอกัมพูช” ขึ้นอยู่ในความปกครองของอำเภอท่าหลวง ใช้สถานที่บ้านพญากัมพูชเป็นที่ทำการ ปัจจุบันนี้อยู่ในเขตหมู่ที่ 2 ตำบลโป่งน้ำร้อน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 1)

พ.ศ. 2494 ขุนประสงศ์สุขการี ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรีในสมัยนั้น ได้พิจารณาเห็นว่าที่ดั่งที่ว่าการกิ่งอำเภอกำพูน สภาพท้องที่ขาดแคลนน้ำบริโภคและใช้สอย เพราะแค่ลำคลองเล็ก ๆ ในฤดูแล้งน้ำแห้งแม้จะขุดบ่อน้ำก็ไม่ดี แต่เห็นว่าบริเวณพื้นที่หมู่บ้านโป่งน้ำร้อน ซึ่งอยู่ห่างจากที่ดั่งที่ว่าการกิ่งอำเภอกำพูนไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นที่อุดมสมบูรณ์ มีคลองโป่งน้ำร้อนซึ่งเป็นคลองใหญ่ไหลตลอดปี จึงได้เสนอขอย้ายที่ว่าการกิ่งอำเภอกำพูน ไปดั่งที่บ้านโป่งน้ำร้อน หมู่ที่ 6 ตำบลโป่งน้ำร้อน ปัจจุบันเป็นหมู่ที่ 6 ตำบลโป่งน้ำร้อน แต่สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอยังคงตั้งอยู่ที่เดิม และทางราชการได้เปลี่ยนชื่อกิ่งอำเภอกำพูน เป็นกิ่งอำเภอโป่งน้ำร้อน ตามชื่อหมู่บ้านตามสถานที่ดั่งที่ว่าการกิ่งอำเภอและได้ยกฐานะจากกิ่งอำเภอเป็นอำเภอ เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2494 เป็นต้นมาทุกวันนี้ คำว่า “โป่ง” จึงเรียกชื่อผสมกันว่า “โป่งน้ำร้อน” ซึ่งในปัจจุบันนี้บ่อน้ำร้อนได้เปลี่ยนไปไม่มีน้ำพุร้อนหลังจากขุดแต่งบ่อน้ำร้อน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 1)

เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2496 ฯพณฯ โทเคซ เดชปฎิยุทธ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในขณะนั้นได้ไปตรวจราชการ และพิจารณาเห็นว่าท้องที่ดั่งที่ว่าการอำเภอโป่งน้ำร้อน ไม่อาจขยายความเจริญขึ้นได้และในโอกาสต่อไป กรมทางหลวงจะมีโครงการสร้างทางหลวงแผ่นดินจากทางเชื่อมถนนสุขุมวิท ในท้องที่อำเภอเมืองจันทบุรีไปอำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเส้นทางสายนี้จะผ่านหมู่บ้านทับไทร ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน ก็จะทำให้หมู่บ้านแห่งนี้ขยายเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น คาดว่าจะเจริญขึ้นมากในอนาคต ประกอบกับเป็นย่านกลางของอำเภอ มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ได้สะดวก จึงสั่งให้จัดหาที่ดินเตรียมไว้เพื่อสร้างถนนเส้นจันทบุรี-สระแก้ว ซึ่งก็ได้จัดหาที่ดินสำหรับปลูกสร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ได้ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 1)

ครั้นในปี พ.ศ. 2506 ได้รับเงินงบประมาณอนุมัติให้สร้างที่ว่าการอำเภอโป่งน้ำร้อน ในวงเงิน 300,000 บาท จึงได้ปลูกสร้างที่ว่าการอำเภอขึ้น ณ บริเวณที่ดินที่ได้จัดเตรียมไว้ในหมู่บ้านทับไทร ตำบลทับไทร เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมาอยู่ ณ ที่บ้านทับไทร ตำบลทับไทร ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2508 และในปลายปี พ.ศ. 2539 ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณ 6,590,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2540 และได้ใช้ปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ขณะนี้ได้ใช้เป็นศูนย์บริการอำเภอโป่งน้ำร้อน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 2)

ส่วนสภาพในปัจจุบันของอำเภอโป่งน้ำร้อนนั้น พบว่า มีข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอโป่งน้ำร้อนที่สำคัญดังนี้ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 2)

ในเรื่องเขตที่ตั้งนั้น อำเภอโป่งน้ำร้อน ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดจันทบุรี ห่างจากตัวจังหวัดจันทบุรีประมาณ 42 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราดและอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศกัมพูชา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอมะขามและอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ส่วนสภาพพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนนั้น จะมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 997.29 ตร.กม. หรือประมาณ 660,298.06 ไร่ จัดอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาป ซึ่งมีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด 4,150 ตร.กม. ประกอบด้วยลุ่มน้ำหลัก 8 ลุ่มน้ำที่สำคัญได้แก่ ลุ่มน้ำสะโตน ลุ่มน้ำห้วยตะเคียน ลุ่มน้ำห้วยนางาม ลุ่มน้ำห้วยพรมโหด ลุ่มน้ำคลองพระพุทธร ลุ่มน้ำคลองโป่งน้ำร้อน แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอโป่งน้ำร้อน ที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคและใช้ในการเกษตร ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร (คลองพังงอน) กำเนิดจากภูเขาสอยดาวใต้ใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรและการบริโภค โดยใช้สำหรับการบริโภคและใช้สอยที่ชุมชนบ้านทับไทร ในเขตเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน นอกจากนี้ยังมีลำคลองสำคัญอีก 2 สาย ได้แก่ คลองโป่งน้ำร้อน (คลองใหญ่) และคลองเครือหวาย ต้นกำเนิดมาจากเขาปึกกา จึงกล่าวได้ว่าอำเภอโป่งน้ำร้อนมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 3)

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอโป่งน้ำร้อนนั้น เป็นที่ราบสลับภูเขาและที่ราบลูกคลื่น โดยภูมิประเทศด้านทิศเหนือและตะวันออกเป็นที่ราบสลับที่สูงและภูเขาจนสุดเขตประเทศกัมพูชา ทางด้านใต้มีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูง และพื้นที่ป่าไม้อยู่ในเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของคลองเครือหวาย และคลองโป่งน้ำร้อน ด้านตะวันตกมีเทือกเขาสูง ได้แก่ เทือกเขาสอยดาว ซึ่งเป็นเขตป่าต่อเนื่องระหว่างอำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาวและอำเภอเขาคิชฌกูฏและเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของจังหวัดได้แก่ แม่น้ำจันทบุรี และลำคลองต่าง ๆ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 4)

ในเรื่องการคมนาคมขนส่ง เส้นทางหลวงสายหลักในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 317 ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมจากตัวเมืองจันทบุรี ขึ้นไปทางเหนือเชื่อมกับจังหวัดสระแก้ว โดยมีระยะทางประมาณ 150 กิโลเมตร ทางหลวงสายดังกล่าวในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อนเป็นถนน 2 ช่องจราจรในปัจจุบันที่ยังสร้างถนน 4 ช่องจราจรยังไม่แล้วเสร็จ ทางหลวงสายรอง คือทางหลวงหมายเลข 3193, 3210 และ 3247 ซึ่งใช้เดินทางภายในอำเภอและเดินทางไปยังบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา นอกจากนี้ยังมีทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงท้องถิ่นหลายสาย ที่ช่วยในการคมนาคมติดต่อได้อย่างทั่วถึง ทำให้การสัญจรระหว่างชุมชนเป็นไปโดยสะดวก (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 4)

อำเภอโป่งน้ำร้อน มีพื้นที่ป่าไม้ 623,306.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 96.30 ของพื้นที่อำเภอ ทรัพยากรป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอโป่งน้ำร้อน เนื่องจากในพื้นที่ตำบลทับไทร ตำบลคลองใหญ่ และตำบลโป่งน้ำร้อน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า โดยมีสัดส่วนพื้นที่ป่าร้อยละ 31.5 ของพื้นที่ทั้งอำเภอ พื้นที่ด้านทิศตะวันตกของอำเภออยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขาสอยดาว ซึ่งทับซ้อนกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว พื้นที่ด้านทิศใต้ของอำเภอเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า คลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นป่าที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ มีความหลากหลายทางชีววิทยา และมีบางบริเวณเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของพื้นที่ที่มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 4)

ในเรื่องเกี่ยวกับการปกครอง อำเภอโป่งน้ำร้อนมีประชากรทั้งสิ้น 42,937 คน เป็นชาย 22,349 คน หญิง 20,588 คน มีครัวเรือนทั้งสิ้น 16,082 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนผลไม้ เช่น ลำไย ทูเรียน ลิ้นจี่ เงาะ มังคุด โดยแบ่งการปกครองท้องที่ออกเป็นออกเป็น 5 ตำบล 47 หมู่บ้าน ได้แก่ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 5)

1. ตำบลทับไทร	มี	9	หมู่บ้าน
2. ตำบลโป่งน้ำร้อน	มี	13	หมู่บ้าน
3. ตำบลหนองตากง	มี	10	หมู่บ้าน
4. ตำบลคลองใหญ่	มี	7	หมู่บ้าน
5. ตำบลเทพนิมิต	มี	8	หมู่บ้าน

นอกจากนี้ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบล จำนวน 4 แห่ง คือ เทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน เทศบาลตำบลคลองใหญ่ เทศบาลตำบลหนองตากง และเทศบาลตำบลทับไทร นอกจากนี้ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพนิมิต (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 6)

ส่วนในเรื่องสาธารณูปโภค พบว่า โป่งน้ำร้อนมีสถานีไฟฟ้าย่อยอำเภอโป่งน้ำร้อน รับกระแสไฟฟ้าจากระบบสายส่ง 115 KV. และติดตั้งหม้อแปลง เพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน ปัจจุบันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ดำเนินการขยายเขตจำหน่าย จนสามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ของอำเภอโป่งน้ำร้อนแล้ว ส่วนการประปา จะมีการให้บริการน้ำประปาในเขตเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน ดำเนินการโดยเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน ด้วยการสูบน้ำดิบผ่านระบบผลิตและจ่ายผ่านถังหอสูง พื้นที่ให้บริการได้แก่เขตชุมชนตลาดทับไทร จำนวนผู้ใช้ น้ำ 506 ราย สำหรับในเขตชนบทมีระบบประปาหมู่บ้านซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างจากส่วนราชการต่าง ๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการประปาหมู่บ้าน อำเภอโป่งน้ำร้อนได้มีระบบประปาหมู่บ้าน 18 หมู่บ้าน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 6)

ในการให้บริการโทรศัพท์ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน ปัจจุบันได้มีการขยายเครือข่ายคู่สายโทรศัพท์ จนสามารถให้บริการกับผู้ใช้โทรศัพท์ได้เกือบทั่วถึงในทุกหมู่บ้าน นอกจากโทรศัพท์พื้นฐานแล้วปัจจุบันผู้ให้บริการโทรศัพท์แบบไร้สาย ยังได้ติดตั้งสถานีครอบคลุมพื้นที่เกือบทั่วถึงทุกหมู่บ้านจนถึงชายแดนไทย-กัมพูชา (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 6)

สภาพเศรษฐกิจของอำเภอโป่งน้ำร้อน พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกรจำนวนมาก มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำนวน 9,233 ครัวเรือน มีพื้นที่เกษตรทั้งสิ้น 254,239 ไร่ ประกอบด้วย ปลูกไม้ผล จำนวน 172,251 ไร่ ปลูกข้าว จำนวน 1,110 ไร่ ปลูกพืชไร่ จำนวน 78,654 ไร่ ปลูกไม้ดอก จำนวน 195 ไร่ และปลูกพืชผัก จำนวน 1,529 ไร่ นอกจากนี้ การเกษตรยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตรร้อยละ 1.93 โดยมีอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธรักษาความจุ 70.65 ล้าน ลบ.ม.และอ่างเก็บน้ำคลองบอน ความจุ 2.50 ล้าน ลบ.ม. (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 6)

ในเรื่องอุตสาหกรรมนั้น พบว่า อำเภอโป่งน้ำร้อนมีโรงงานทั้งสิ้น 29 แห่ง มูลค่าลงทุนรวม 550 ล้านบาท การเงินการธนาคาร มีสถาบันการเงินจำนวน 3 แห่ง คือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์การเกษตรอำเภอโป่งน้ำร้อน จำกัด การบริการมีโรงแรมจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ โรงแรมสอยดาวไฮแลนด์ โรงแรมสินทรัพย์ การ์เด็น โรงแรมเดอะเนเชอรัล วังซอนซาเลต์ บ้านสวยอิงฝาย สวนสองเรารีสอร์ท ใอยรา บีอาร์ รีสอร์ท เดอะเนเชอรัล การ์เด็นท์ และภูริญาวิลลีย์ รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของประชากร ประมาณ 130,362 บาท

สภาพสังคมอำเภอโป่งน้ำร้อน มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 29 แห่ง เป็นระดับมัธยมศึกษา 4 แห่ง ของรัฐบาล 3 แห่ง และเอกชน 1 แห่ง ระดับประถมศึกษา 25 แห่ง มีจำนวนนักเรียน 6,364 คน จำนวนครู 273 คน อัตราส่วนครู / นักเรียน 1:23 มีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง ครู 4 คน นักเรียนประมาณ 200 คน อัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นร้อยละ 100 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นร้อยละ 81.62 และระดับอุดมศึกษาร้อยละ 81.62 และด้านการศึกษา พบว่า ประชาชนในท้องที่อำเภอโป่งน้ำร้อนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัด 50 แห่ง (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 7)

ด้านสาธารณสุข อำเภอโป่งน้ำร้อนมีโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 8 แห่ง สาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง ศูนย์สาธารณสุขชุมชน (ค.ส.ม.ช.) 5 แห่ง หน่วยควบคุมโรคติดต่อโดยแมลงที่ 6.5.3 1 แห่ง และมีบุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วย แพทย์ประจำ 4 คน พยาบาล 49 คน ทันตแพทย์ 1 คน เภสัชกร 3 คน รังสีการแพทย์ 1 คน นักวิชาการสาธารณสุข 2 คน เจ้าหน้าที่เภสัชกรรม 2 คน เจ้าหน้าที่พยาบาล 1 คน เจ้าหน้าที่ทันตสาธารณสุข 3 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขชุมชน 2 คน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 2 คน เทคนิคการแพทย์ 1 คน เจ้าหน้าที่เวชสถิติ 1 คน เจ้าหน้าที่เวชกรรมฟื้นฟู 1 คน เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ 1 คน โภชนาการ 1 คน ลูกจ้าง

ประจำ 25 คน ลูกจ้างชั่วคราว 52 คน เจ้าหน้าที่บริหาร 1 คน พนักงานราชการ 1 คน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 7)

บุคลากรทางด้านสาธารณสุขของอำเภอโป่งน้ำร้อน ประกอบด้วย สาธารณสุขอำเภอ 1 คน นักวิชาการสาธารณสุข 3 คน เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 คน พยาบาล 10 คน เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 6 คน เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข 1 คน พนักงานสุขภาพชุมชน 1 คน โดยสาเหตุการเจ็บป่วยมากที่สุด คือ โรคไข้เลือดออก โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ และโรคความดันสูง และในส่วนของสาเหตุการตายมากที่สุด เกิดจากโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ โรคหัวใจล้มเหลวและโรคมะเร็ง เป็นต้น

นอกจากนี้อำเภอโป่งน้ำร้อนมีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 8)

1. อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร ตั้งอยู่บ้านดงจิก หมู่ที่ 5 ตำบลทับไทร เป็นอ่างเก็บน้ำขนาด 6,200 ไร่ มีความร่มเย็น ระดับถนนรอบอ่างสูงสามารถมองเห็นทัศนียภาพได้ไกล ยามอาทิตย์อัสดง จะมีความงดงามอย่างมาก

2. น้ำตกหินลาด (น้ำตกวังกระแพร) ตั้งอยู่บ้านวังกระแพร หมู่ที่ 2 ตำบลทับไทร มีอาณาเขตติดต่อกับเขาสอยดาวได้ เป็นน้ำตกที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีจำนวน 12 ชั้น ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 3 กิโลเมตร

3. สถานีเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาวได้ ตั้งอยู่บ้านซอย 14 หมู่ที่ 8 ตำบลทับไทร เป็นสถานที่อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าและเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 3 กิโลเมตร เขาสอยดาวได้ เป็นป่าที่มีความสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก บนยอดเขามีบึงน้ำปริศนา (บึงซีโต้) ที่ถูกปกคลุมด้วยเมฆหมอกแทบตลอดเวลา ส่งผลให้ป่าไม้บนยอดเขากลายเป็นป่าดึกดำบรรพ์ไม่ต่างอะไรกับบนยอดดอยผ้าห่มปก ซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ของผืนป่าตะวันออก ระยะทางเดินไป-กลับ ประมาณ 20 กม. เขาสอยดาวได้สูงถึง 1,625 เมตร จึงเป็นเขาสูงที่สุดของภาคตะวันออก

4. น้ำตกเขาสอยดาวได้ ตั้งอยู่บ้านซอย 14 หมู่ที่ 8 ตำบลทับไทร มีอาณาเขตติดกับเขาสอยดาว เป็นน้ำตกที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีความสูงประมาณ 15 เมตร ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 3 กิโลเมตร

5. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติฯ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลระหว่าง 200-954 เมตร เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของลำห้วยหลายสาย เช่น คลองเครือหวาย คลองโป่งน้ำร้อน คลองตาขัน คลองตาแดง และคลองทับไทร ซึ่งต่อมาได้สร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นในพื้นที่ คือ อ่างเก็บน้ำศิริธาร ซึ่งมีพื้นที่รับน้ำทั้งหมด 76,000,000 ลูกบาศก์เมตร เดินทางจากจังหวัดจันทบุรีถึงอำเภอโป่งน้ำร้อน โดยเส้นทางสายจันทบุรี – สระแก้ว ระยะทาง ประมาณ 42 กิโลเมตรจากนั้น

เดินทางต่อไปตามเส้นทางสายโป่งน้ำร้อน – บ้านผักกาด ไปยังปากทางเข้าพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติฯ ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร

6. ล่องแก่งวังขอนชาเล่ต์ อำเภอโป่งน้ำร้อน มีฝนตกชุกทำให้น้ำในลำคลองไหลตลอด โดยเฉพาะในฤดูฝนมีน้ำในลำคลองมากสามารถใช้เป็นสถานที่ล่องแก่ง เพื่อเพิ่มความสุข ตื่นเต้นเร้าใจ มีระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ตามลักษณะคลองที่คดเคี้ยว และธรรมชาติสองฝั่งคลองมีแมกไม้ร่มรื่นและมีบ้านพักพร้อมอาหาร

7. สนามกอล์ฟฟอยดาว ไฮแลนด์ ตั้งอยู่บ้านวังกระแพร หมู่ที่ 2 ตำบลทับไทร ห่างจากตัวอำเภอเมืองจันทบุรี 46 กิโลเมตร มีรีสอร์ต สนามกอล์ฟมาตรฐาน 18 หลุม พร้อมด้วยสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 3 กิโลเมตร

8. แหล่งมรดกโบราณบ้านป่าวิไล ตั้งอยู่บ้านป่าวิไล หมู่ที่ 5 ตำบลคลองใหญ่ เป็นแหล่งวัตถุโบราณ ซึ่งชาวบ้านได้ขุดพบโครงกระดูกมนุษย์โบราณ ขี้ขาวของเครื่องใช้ เครื่องประดับหินสวยสร้อย กำไลข้อเท้า ข้อมือ เปลือกหอย ซึ่งเหมาะสำหรับศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษย์ และการเที่ยวชม การเดินทางตามทางหลวงเลข 3139 โดยรถยนต์ ห่างจากถนนจันทบุรี - สระแก้ว ประมาณ 30 กิโลเมตร

9. น้ำตกทับปะตี ตั้งอยู่ที่บ้านผักกาด หมู่ที่ 3 ตำบลคลองใหญ่ เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม 15 ชั้น มีความลาดชันจึงเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่รักการผจญภัย ชมธรรมชาติ ส่องนก ส่องสัตว์ มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีสัตว์ป่าที่หายาก เช่น กระรอกแดง กบภูเขา ไก่ป่า ลิงป่า เก้ง กระซัง หมูป่า ฯลฯ ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 28 กิโลเมตร

10. วัดเขาขวัง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี เป็นวัดที่สร้างด้วยไม้แกะสลักลวดลายทึ่งดงาม ซึ่งเป็นวัดแห่งเดียวในจังหวัดที่นำไม้เหลื่อใช้ และส่วนหนึ่งทางวัดซื้อมา เช่น ไม้สัก ไม้ตะเคียน ไม้ประดู่ และไม้แดง มาสร้างเป็นโบสถ์ไม้แกะสลักทั้งหลัง เมื่อเมื่อปลายปี พ.ศ. 2553 โดยโบสถ์หลังดังกล่าวพระอาจารย์หนูทอง หาสดิจโต เจ้าอาวาส มีแนวคิดต้องการสร้างโบสถ์ไม้ให้เหมือนกับวัดอื่น จึงว่าจ้างช่างแกะสลักจาก จังหวัดเชียงใหม่ มาทำการแกะสลักเรื่องราวพุทธประวัติ สัตว์ 12 ราศี และวิถีชีวิตของชาวบ้านในสมัยโบราณ ปัจจุบัน โบสถ์ไม้แกะสลักทั้งหลังแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 ซึ่งภายใน และนอกโบสถ์มีความสวยงามเป็นอย่างมาก

อำเภอโป่งน้ำร้อน เป็นอำเภอชายแดนมีแนวเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชาเป็นระยะทางยาว 69 กิโลเมตร มีจุดผ่านแดนถาวร 2 แห่ง และจุดผ่อนปรนได้โดยสะดวก ส่งผลให้เกิดผลดีด้านการค้า การท่องเที่ยวระหว่างกันแต่ในขณะเดียวกัน ก็มีประชาชนจำนวนหนึ่งแอบลักลอบเดินทางเข้า – ออกตามช่องทางต่างๆ ซึ่งมีอยู่โดยธรรมชาติก่อให้เกิดปัญหาตามมา โดยเฉพาะการ

ลักลอบนำเข้ายาเสพติดอันเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องขจัดให้หมดสิ้นไป ซึ่งอำเภอตระหนักและพิจารณาเห็นว่า การจะแก้ไขปัญหาให้บังเกิดผลจะต้องอาศัยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามแนวชายแดนทุกระดับทั้งฝ่ายไทยและกัมพูชา นอกจากนี้ยังมีจุดผ่านแดน ได้แก่ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 9)

1. จุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระยะห่างจากอำเภอ ประมาณ 35 กิโลเมตร มีช่องทางติดต่อกับจุดผ่านแดนบ้านกร้อมเรียง อำเภอกร้อมเรียง จังหวัดพระตะบอง ประเทศสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย เปิด – ปิด ระหว่างเวลา 06.00 ถึง 22.00 น. ของทุกวัน (ประกาศเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2546) มีสถิติคนเข้าออก/เดือน ประมาณ 166,906 คน (เข้า 83,198 คน ออก 83,808 คน) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนโป่งน้ำร้อน ทำหน้าที่ประสานงานกับหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนเมืองคอง อำเภอกร้อมเรียง จังหวัดพระตะบอง

2. จุดถาวรผ่านแดนบ้านผักกาด ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระยะห่างจากอำเภอ ประมาณ 30 กิโลเมตร มีช่องทางติดต่อกับจุดผ่านแดนบ้านคลองจระก้อม จังหวัดไพลิน ประเทศสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย เปิด – ปิด ระหว่างเวลา 06.00 – 22.00 น. ของทุกวัน (ประกาศเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2546) มีสถิติคนเข้าออก/เดือน ประมาณ 69,164 คน (เข้า 34,548 คน ออก 34,616 คน) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนโป่งน้ำร้อน ทำหน้าที่ประสานงานกับหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนเมืองพรอม อำเภอศาลาการาว จังหวัดไพลิน

3. จุดผ่อนปรนบ้านบึงชนังล่าง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 ตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระยะห่างจากอำเภอ ประมาณ 42 กิโลเมตร เปิด – ปิด ระหว่างเวลา 07.00 – 18.00 น. ของทุกวัน (ประกาศเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2540)

การสนับสนุนที่ต้องการจากภาครัฐ จากรูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งพิจารณาร่วมกับตำแหน่งที่เป็นจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกพบว่า การที่จะพัฒนาพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกให้ไปสอดคล้องกับทิศทางที่ได้กำหนดไว้สิ่งที่ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและดำเนินการ ได้แก่ การรับรองมาตรฐานสินค้า มีการบริหารจัดการและพัฒนาทักษะแรงงานให้เป็นแรงงานฝีมือ (Management and Executive Skill Labor Development) การส่งเสริมการบริการ Event และการตลาด การส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ การพัฒนาทักษะการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการ การส่งเสริมระบบขนส่งและบริการขนส่ง การพัฒนาระบบผ่านแดนและศุลกากร ศูนย์ส่งเสริมความรู้และพัฒนาสินค้าเขียว (Learning and Development for Green Product) การส่งเสริมการลงทุนนอกประเทศของนักลงทุนในกลุ่มจังหวัด ศูนย์บริการข้อมูลสำหรับนักลงทุนอาเซียน ส่งเสริมการบริการระบบสาธารณสุขพื้นฐานตามแนวชายแดน และส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจทัวร์ เป็นต้น (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 10)

บริบทอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

อำเภอสอยดาว เดิมขึ้นอยู่ในเขตการปกครองอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี แต่เนื่องจากเขตการปกครองของอำเภอโป่งน้ำร้อนกว้างขวางมาก การติดต่อราชการของราษฎรและให้บริการของทางราชการเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากและไม่ทั่วถึง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรและอำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎรที่อยู่ห่างไกล กระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศตั้งกิ่งอำเภอสอยดาวขึ้น โดยมีผลเป็นกิ่งอำเภอตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 (อำเภอสอยดาว. 2560 : 1)

ต่อมาเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2532 ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณจากกรมการปกครองเป็นค่าก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอพร้อมบ้านพักข้าราชการ เป็นเงิน 3,818,700 บาท โดยก่อสร้างในที่ดินของ นางยัง ลออสสิทธิ์ภรณ์ ที่ได้รับบริจาคที่ดินจำนวน 78 ไร่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างศูนย์ราชการกิ่งอำเภอสอยดาว ที่ดินตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ยังมีผู้มีจิตศรัทธาบริจาค เงินสมทบในการก่อสร้างอีก จำนวน 495,000 บาท และให้เปิดให้บริการประชาชนมาตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2532 เป็นต้นมา (อำเภอสอยดาว. 2560 : 1)

เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2535 ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอสอยดาวตามประกาศพระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109 ตอนที่ 45 ลงวันที่ 9 เมษายน 2535 มีฐานะเป็นอำเภอตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2535 (อำเภอสอยดาว. 2560 : 1)

ส่วนสภาพในปัจจุบันของอำเภอสอยดาวนั้น พบว่า มีข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอสอยดาวที่สำคัญดังนี้ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 4)

อำเภอสอยดาว มีพื้นที่อาณาเขตที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดจันทบุรี ห่างจากจังหวัดจันทบุรี 72 กิโลเมตร มีพื้นที่ 770.948 ตารางกิโลเมตร หรือ 481,842.5 ไร่ และห่างจากกรุงเทพมหานคร 300 กิโลเมตร เป็นอำเภอชายแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐกัมพูชา ประชาธิปไตย มีเขตติดต่อ ดังนี้ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 4)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอวังสมบูรณ์และอำเภอคลองหา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอพนมปรีก อำเภอกร็อมเรียง จังหวัดพระตะบอง ประเทศสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอแก่งหางแมว และอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

อำเภอสอยดาว มีลักษณะภูมิประเทศโดยรวม เป็นที่ราบสลับภูเขา มีเทือกเขาสอยดาวเป็นภูเขาที่สูงที่สุดของอำเภอสอยดาวอยู่ด้านทิศตะวันตกของอำเภอและลดหลั่นลงมาเป็นที่ราบสลับเนินเขาไปทางทิศตะวันออกจนจรดชายแดนไทย – กัมพูชา และมีลักษณะอากาศที่เย็นสบายตลอดปี มี 3 ฤดู คือ ฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม เป็นฤดูของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศจะ

ชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตลอดฤดูฝน ฤดูหนาวอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์ เป็นฤดูของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง ส่วนฤดูร้อนอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม อากาศร้อนอบอ้าวในช่วงเดือนเมษายน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 6)

ด้านการปกครอง อำเภอสอยดาวมีประชากรทั้งสิ้น 65,574 คน เป็นชาย 33,049 คน เป็นหญิง 32,525 คน มีจำนวนบ้านทั้งสิ้น 25,493 ครัวเรือน ส่วนใหญ่อพยพมาจากภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 50 ภาคกลางร้อยละ 20 ภาคเหนือร้อยละ 10 นอกนั้นเป็นคนพื้นที่มาตั้งถิ่นฐานอยู่เดิมร้อยละ 20 ภาษาที่ใช้เป็นภาษาอีสาน ภาษาไทยกลางและภาษาเขมร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 ตำบล 70 หมู่บ้าน คือ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 6)

1. ตำบลตะพง	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน
2. ตำบลทรายขาว	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน
3. ตำบลสะตอง	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน
4. ตำบลทุ่งขนาน	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน
5. ตำบลทับช้าง	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 18 หมู่บ้าน
- แบ่งเป็นหมู่บ้าน หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง 45
หมู่บ้าน/หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน 5 หมู่บ้าน/หมู่บ้านปกติ
25 หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอสอยดาว มีเทศบาลตำบล จำนวน 2 แห่งคือ เทศบาลตำบลทรายขาวและเทศบาลตำบลทับช้าง นอกจากนี้ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอง และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขนาน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 6)

การคมนาคมของอำเภอสอยดาว มีถนนสาย จันทบุรี – สระแก้ว (หมายเลข 317) เป็นถนนสายหลักใช้ระหว่างอำเภอกับจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดอื่น การคมนาคม ระหว่างอำเภอ – ตำบล – หมู่บ้าน ใช้ถนนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ถนนสายตามูล – งามวาง และถนนซอย 76 และถนนเลียบชายแดนสายสวนส้ม – ทุ่งขนาน – คลองหาด เป็นถนนลาดยางที่ใช้ได้ทุกฤดูกาล นอกจากนั้นเป็นถนนลูกรังระหว่างหมู่บ้านกับหมู่บ้าน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 6)

ด้านทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอสอยดาว มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญคือเทือกเขาสอยดาว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของป่ารอยต่อ 5 จังหวัด เขาสอยดาวเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของอำเภอสอยดาว และของจังหวัดจันทบุรีและเป็นต้นกำเนิดน้ำตกที่สวยงามมีชื่อว่าเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของอำเภอสอยดาวและเป็นแหล่งกำเนิดน้ำตกที่สวยงามมีชื่อว่า “น้ำตกเขาสอยดาว” มีความสูงถึง 16 ชั้น ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์

สัตว์ป่า มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีป่าไม้ที่สวยงามและสมบูรณ์แห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏตามเขื่อนพระอาทิตย์กำลังตกดินจะสวยงามมากแสงพระอาทิตย์ส่องลงมาทิวเขามองจากที่ว่าการอำเภอสอยดาวเป็นภาพที่สวยงาม สำหรับผู้ที่ได้พบเห็น

นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่สำคัญของอำเภอสอยดาว โดยมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสอยดาวทั้งหมด แล้วไหลลงสู่พื้นที่ราบส่วนใหญ่ของอำเภอ โดยมีแหล่งน้ำที่สำคัญ ดังนี้ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 8)

1. คลองปะตง – คลองตาหลัง เป็นลำคลองใหญ่ที่มีต้นน้ำไหลมาจากคลองน้ำตกเขาสอยดาวผ่านตำบลทรายขาว ตำบลปะตง และตำบลทุ่งขนาน ไหลลงสู่เขตจังหวัดสระแก้ว
2. คลองทรายขาว เป็นลำคลองที่มีต้นน้ำไหลมาจากเทือกเขาสอยดาว ผ่านตำบลทรายขาว ตำบลสะตอน ไหลลงสู่เขตอำเภอโป่งน้ำร้อน
3. คลองพระสะทึง เป็นลำคลองที่มีต้นน้ำไหลมาจากเทือกเขาสอยดาวผ่านตำบลทับช้าง ไหลลงสู่เขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว
4. คลองระโนด เป็นลำคลองไหลมาจากเทือกเขาสอยดาวผ่านตำบลช้างไหลลงสู่เขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

ลักษณะดินส่วนใหญ่ของอำเภอสอยดาว เป็นดินร่วนปนทราย ดินลูกรัง มีความสมบูรณ์ปานกลาง เหมาะสำหรับการเกษตรกรรมทุกชนิด พืชที่สำคัญ ได้แก่ ลำไย ส้มโชกุน ถิ่นจี่ ทุเรียน ลองกอง ฝรั่ง มะม่วง มังคุด เงาะ สละ มะขามหวาน มะละกอ และน้อยหน่า และในส่วนของด้านการถือครองที่ดินของเกษตรกร มีหน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กรมที่ดินรับผิดชอบ จำนวน 120,236 ไร่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบ จำนวน 93,814 ไร่ และนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกทรายขาว รับผิดชอบ จำนวน 104,281 ไร่ นอกจากนี้อำเภอสอยดาวยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 8-11)

1. น้ำตกเขาสอยดาว เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 745 ตารางกิโลเมตร หรือ 465,637 ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสอยดาวประมาณ 12 กิโลเมตร ห่างจากถนนสายจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 6 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางเข้าไปยังบริเวณน้ำตกน้ำตกแห่งนี้อยู่ในความดูแลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว ในวันหยุดราชการจะมีประชาชนมาเที่ยวชมพักผ่อนจำนวนมาก

2. วัดคลองแจรงหรือวัดเขาแจรง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลสะตอน เป็นวัดที่อยู่ในป่าเขาอันเป็นธรรมชาติที่ร่มรื่นสวยงาม สงบร่มเย็น เหมาะที่จะปฏิบัติธรรม บำเพ็ญสมาธิภาวนา มีประชาชนจากทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดมานมัสการกราบไหว้ และพักผ่อนจำนวนมากมิได้ขาด อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสอยดาว ประมาณ 20 กิโลเมตร ไปตามถนนสายสะตอน – สวนส้ม

3. บ้านสวนส้ม หมู่ที่ 5 ตำบลสะตอน เป็นแหล่งผลิตเฟอ์นิเจอร์จากไม้เนื้อแข็งที่สวยงามและมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี และยังเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าระหว่างไทย

– กัมพูชา อยู่ตรงข้ามกับบ้าน โออันลัวะ อำเภอศรีอมเรียง จังหวัดพระตะบอง เวลาเปิด 06.00 น. เวลาปิด 18.00 น. (เริ่มเปิดตั้งแต่ 2 พฤษภาคม 2540) อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสอยดาว ประมาณ 25 กิโลเมตร

4. บ้านซันตารี หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งขนาน ซึ่งเป็นหมู่บ้านชายแดนและมีจุดผ่อนปรนทางการค้า ระหว่างประเทศไทย – กัมพูชา อยู่ตรงข้ามกับบ้าน โอราควน อำเภอพนมปรีก จังหวัดพระตะบอง เวลาเปิด 06.00 น. เวลาปิด 18.00 น. (เริ่มเปิดตั้งแต่ 17 มิถุนายน 2540) อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอ สอยดาวประมาณ 18 กิโลเมตร

5. น้ำตกกรวดกรอง หมู่ที่ 8 ตำบลทับช้าง เป็นบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เป็นน้ำตกที่สวยงาม มีน้ำไหลตลอดปี มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ มีต้นไม้ป่าเขาดมสมบูรณ์

เทศบาลของอำเภอสอยดาวกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเทศกาลท่องเที่ยวเขาสอยดาวขึ้น ทุกปี โดยภายในงานมีกิจกรรม อันได้แก่ กิจกรรมถนนคนเดิน มินิคอนเสิร์ต ลานวัฒนธรรม สินค้าโอท็อป ร้านกิ่งกาชาด การแข่งขันสอยดาวมินิฮาร์ฟ สอยดาวเมาเทนไบค์ สอยดาวมอเตอร์ครอส ฟุตบอล เซปักตะกร้อ วอลเลย์บอล กีฬาพื้นบ้าน กิจกรรมพิชิตน้ำตก 16 ชั้น ประกวดผลผลิตทางการเกษตร ประกวดอาหารพื้นบ้าน เป็นต้น (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

ประชากรอำเภอสอยดาวส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 80 อาชีพค้าขาย รับจ้าง และอื่น ๆ ร้อยละ 20 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่ ได้แก่ ลำไย ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ มีพื้นที่การเกษตรประมาณ 334,224 ไร่ มีการปลูกพืชไร่และพืชสวน เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ทุเรียน ลำไย กระท้อน เงาะ มะขามหวาน ซึ่งมีการปลูกมันสำปะหลัง 179,552 ไร่ ปลูกข้าวโพด 34,863 ไร่ ปลูกลำไย 52,895 ไร่ ปลูกยางพารา 51,532 ไร่ และอื่น ๆ 22,911 ไร่ มีพื้นที่ประมง ประมาณ 810 ไร่ และพื้นที่ปศุสัตว์ ประมาณ 4,731 ไร่ ในส่วนของการขึ้นทะเบียนพืชเศรษฐกิจ ปี 2558 มีจำนวนผู้ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด 4,784 ราย พื้นที่ปลูก 14,916 ไร่ ผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งหมด 2,672 ราย พื้นที่ 21,854 ไร่ และผู้ปลูกยางพารา ทั้งหมด 2,935 ราย พื้นที่ 51,532 ไร่ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

สินค้าโอท็อปของอำเภอสอยดาวมีผลการลงทะเบียน ในปี 2557 จำนวน 33 ราย รวมทั้งสิ้น 52 ผลิตภัณฑ์ แยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ อาหาร 15 ผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่ม 7 ผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย 1 ผลิตภัณฑ์ ของใช้ของตกแต่ง ของที่ระลึก 14 ผลิตภัณฑ์ และประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร 15 ผลิตภัณฑ์ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

ด้านอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ของอำเภอสอยดาวมีโรงงานแปรงมันสำปะหลัง 4 แห่ง ร้านสะดวกซื้อ 6 แห่ง บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด 185 แห่ง ร้านค้า 550 แห่ง ธนาคาร 6 แห่ง ได้แก่

1) ธนาคารกรุงไทย 2) ธนาคารกรุงเทพ 3) ธนาคารออมสิน 4) ธนาคารกรุงศรี 5) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) 6) ธนาคารไทยพาณิชย์ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

ด้านการศึกษาของอำเภอสอยดาว มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษา อันได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา ในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 21 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสอยดาว จำนวน 1 ศูนย์ โรงเรียนสังกัดการศึกษาตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 3 โรงเรียน และวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง นอกจากนี้ด้านศาสนาของอำเภอสอยดาวมีศาสนสถาน ได้แก่ มีวัดจำนวน 15 แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน 22 แห่ง ที่พักสงฆ์ จำนวน 31 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 1 แห่ง และศาลเจ้า จำนวน 2 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 98 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.15 และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 0.85 (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

ด้านการสาธารณสุขของอำเภอสอยดาวมีบริการด้านสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลขนาด 60 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน 11 แห่ง และสถานบริการสาธารณสุขเอกชน เช่น คลินิกเอกชน สถานบริการพยาบาล จำนวน 13 แห่ง ประชาชนในพื้นที่อำเภอสอยดาวมักประสบปัญหาสุขภาพคือ โรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงและอัมพาต โรคระบาด ได้แก่ ไข้เลือดออก วัณโรค เอชไอวีและโรคระบาดตามฤดูกาล ได้แก่ ไข้หวัดใหญ่ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

หน่วยราชการในพื้นที่อำเภอสอยดาวมีหน่วยราชการอยู่ในพื้นที่ จำนวน 36 หน่วยงาน ประกอบด้วย ที่ทำการปกครองอำเภอสอยดาว กลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอสอยดาว สถานีตำรวจภูธรสอยดาว สถานีตำรวจภูธรสะตอน กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน 114 สำนักงานเกษตรอำเภอสอยดาว ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสอยดาว สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสอยดาว สรรพากรพื้นที่จันทบุรี สาขาสอยดาว สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปศุสัตว์อำเภอสอยดาว สำนักงานที่ดินอำเภอสอยดาว สัสดีอำเภอสอยดาว โรงพยาบาลสอยดาว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสอยดาว หน่วยบริการโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หน่วยตรวจคนเข้าเมือง ประจำจุดผ่อนปรนบ้านซันตารีและบ้านสวนส้ม หน่วยศุลกากรประจำจุดผ่อนปรนบ้านซันตารีและบ้านสวนส้ม หมวดการทางสอยดาว หน่วยควบคุมโรคติดต่ออำเภอโดยแมลงที่ 3.5.7 อำเภอสอยดาว หน่วยป้องกันไฟป่าเขาสอยดาว นิคมสหกรณ์โป่งน้ำร้อน สถานีพัฒนาและเพาะพันธุ์สัตว์ป่าทรายขาว

โครงการจัดที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินทหารผ่านศึกทราวยาว เทศบาลตำบลทรายขาว เทศบาลตำบลทับช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอนและองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขนาน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 12)

การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอสอยดาว ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ.2557 เป็นยุทธศาสตร์หลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีกลยุทธ์ดำเนินการ 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 เร่ง สำหรับผลการดำเนินโครงการ บ้านปลอดภัยยาเสพติด(บ้านสีขาว) 70 หมู่บ้าน 5 ตำบล รวมพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด สามารถประกาศได้ ได้แก่ หมู่บ้านสีขาว จำนวน 3 หมู่บ้าน หมู่บ้านระดับ เอ จำนวน 30 หมู่บ้าน หมู่บ้านระดับ บี จำนวน 13 หมู่บ้าน และหมู่บ้านระดับ ซี จำนวน 24 หมู่บ้าน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 12)

ในส่วนของการดำเนินการโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) ได้แก่ ตำบลทุ่งขนาน 16 หมู่บ้าน 19 โครงการ จำนวน 4,869,144 บาท ตำบลทับช้าง 18 หมู่บ้าน 25 โครงการ จำนวน 4,999,700 บาท ตำบลทรายขาว 13 หมู่บ้าน 18 โครงการ จำนวน 4,996,500 บาท ตำบลสะตอน 12 หมู่บ้าน 15 โครงการ จำนวน 4,999,200 บาท ตำบลปะตง 11 หมู่บ้าน 15 โครงการ จำนวน 4,922,600 บาท รวม 70 หมู่บ้าน 92 โครงการ เป็นเงิน 24,787,144 บาท ดำเนินการเสร็จสิ้นทุกโครงการ ตั้งแต่ 31 มีนาคม 2559 (อำเภอสอยดาว. 2560 : 12)

สภาพปัญหาของอำเภอสอยดาว มักมีปัญหาคารขาดแคลนน้ำเพื่อบริโภคและการเกษตรในฤดูแล้ง สภาพทั่วไปของอำเภอสอยดาวไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ มีเพียงลำคลองเล็ก ๆ และลำราง จะมีเฉพาะฤดูฝนพอถึงเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์ น้ำในลำคลองเหล่านี้จะเริ่มแห้งขอดกระทบต่อการอุปโภค-บริโภค การเกษตร และการพัฒนาแหล่งน้ำมีข้อจำกัดเนื่องจากสภาพภูมิประเทศมีระดับแตกต่างกันมาก การระบายน้ำทำได้ยากต้องใช้งบประมาณลงทุนสูง และยังไม่มียังงบประมาณในการก่อสร้าง

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการสร้างอ่างเก็บน้ำคลองตาพลอย ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 ตำบลปะตง และหมู่ที่ 5 ตำบลทรายขาว พื้นที่อ่างเก็บน้ำครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 487 ไร่ พื้นที่ชลประทานครอบคลุมพื้นที่สองฝั่งตามแนวลำคลองตาพลอยทางซ้ายอ่างเก็บน้ำในเขตตำบลตะพงและตำบลทรายขาวรวมพื้นที่ประมาณ 2,000 ไร่ ชนิดของเขื่อนเป็นการออกแบบเบื้องต้นเป็นแบบเขื่อนดิน ความกว้างสันเขื่อนดิน ประมาณ 8 เมตร ความยาวสันเขื่อนดินประมาณ 600 เมตร ความจุอ่างเก็บน้ำคลองตาพลอย ที่ระดับน้ำเก็บกักได้ 5.09 ล้าน ลบ.ม. แต่ปรากฏว่าอ่างเก็บน้ำคลองตาพลอยมีหัวงานเป็นเขื่อนดิน มีรายงานการศึกษา ปี 2547 และศึกษาผลกระทบ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม

แห่งชาติปี 2549 ออกแบบสำรวจปี 2551 อยู่ในแผนของกรมชลประทาน งบ 280 ล้านบาทและบริเวณพื้นที่น้ำท่วมบางส่วนอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว (อำเภอสอยดาว. 2560 : 14)

ประชาชนบางส่วนในพื้นที่อำเภอเขาสอยดาว ยังไม่มีไฟฟ้าพื้นฐานใช้เพราะประชาชนสร้างบ้านพักอาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว จึงไม่สามารถปักสายไฟฟ้าเข้าไปในพื้นที่ได้ มีบางส่วนได้รับการแก้ไขโดยจัดทำระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (ใช้ได้เพียงไฟฟ้า 1 หลอด) ซึ่งไม่พอเพียงสำหรับประชาชนที่จะใช้งาน ซึ่งในขณะนี้กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชได้อนุญาตให้ดำเนินโครงการขยายเขตไฟฟ้าเข้าหน่วยพิทักษ์ป่าบ้านคลองพอก ระยะทางประมาณ 7,800 เมตร ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 5,772,251.81 บาท ซึ่งในขณะนี้งบประมาณไม่เพียงพอจึงดำเนินการช่วงแรก (อยู่ระหว่างดำเนินการ) ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร ซึ่งจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ด้วย จำนวน 1 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 18 ตำบลทับช้าง มีผู้ได้รับประโยชน์ 508 คน จำนวน 160 หลังคาเรือน โดยมีงบประมาณที่ต้องดำเนินการ จำนวน 3,058,823.36 บาท โดยใช้เงินจากงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อฉุกเฉินหรือจำเป็น ของรองนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2554 จำนวน 2,400,100 บาท และเทศบาลตำบลทับช้าง สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 660,000 บาท

ปัญหาราคาสินค้าตกต่ำ เนื่องจากอำเภอสอยดาวมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง เป็นจำนวน 179,552 ไร่ โดยเกษตรกรจะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตมันสำปะหลังเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ของทุกปีและหากปีใดราคามันสำปะหลังตกต่ำ เกษตรกรจะออกมาเปิดถนนสาย 317 (จันทบุรี-สระแก้ว) ประทับบริเวณเขตรอยต่อระหว่างอำเภอสอยดาว (ด้านเขาแหลม) กับอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว (อำเภอสอยดาว. 2560 : 14)

ข้อมูลสภาพพื้นที่ชายแดนของอำเภอสอยดาว

อำเภอสอยดาวมีเขตรอยต่อกับสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย จำนวน 16 กิโลเมตร และมีช่องทางที่สำคัญในการสัญจรผ่านแดน 6 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางเขาถ้ำจำปา ช่องทาง 36 ช่องทาง 38 ช่องทางซบตารี ช่องทางเขารัฐตะ ช่องทางบ้านสวนส้ม เป็นต้น และมีหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 15)

1. ร้อย ทพ.นย.ที่ 525 บ้านบ่อยาง
2. ร้อย ทพ.นย.ที่ 521 บ้านซบตารี
3. ชุดปฏิบัติการ ที่ 11 บ้านสะตอน
4. ชุดควบคุมทหารพรานนาวิกโยธิน ที่ 2 บ้านสะตอน
5. ร้อย ทพ.นย.ที่ 524 บ้านสวนส้ม
6. สถานีตำรวจภูธรสะตอน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในปี 2558 ผู้นำท้องถิ่นไทย-กัมพูชา ระหว่างอำเภอ สอยดาวและอำเภอนมปรีกร่วมปรึกษาข้อราชการระหว่างประเทศรวมถึงการข้ามแดนมาใช้แรงงาน ของชาวกัมพูชาและแก้ไขปัญหาเสพติด จำนวน 2 ครั้ง และในปี 2559 วันที่ 16-18 มีนาคม 2559 ได้จัดโครงการกิจกรรมแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม และประเพณีพื้นบ้านของประชาชนพื้นที่ชายแดน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี (อำเภอสอยดาว. 2560 : 14)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการนำเสนอผลการศึกษเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรีนั้น ผู้วิจัยจะขอนำเสนอในรูปแบบของ ตารางด้วยการใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ปรากฏตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	60	60.0
	หญิง	40	40.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 40

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา	ระดับประถมศึกษา	63	63.0
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	2	2.0
	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1	1.0
	ปวช./ปวส.	28	28.0
	ปริญญาตรี	6	6.0
รวม		100	100

จากตาราง 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมา ได้แก่ ระดับปวช./ปวส. คิดเป็นร้อยละ 28 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 2 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 1

ตาราง 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	1	1.0
	21-30 ปี	1	1.0
	31-40 ปี	39	39.0
	41-50 ปี	47	47.0
	51 ปีขึ้นไป	12	12.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41-50 ปี ซึ่งถือว่าเป็นวัยผู้ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39 ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12 และช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปีกับช่วงอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตาราง 6 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทธุรกิจ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของธุรกิจ	ธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค	96	96.0
	ธุรกิจโลจิสติก	1	1.0
	ธุรกิจอื่นๆ	3	3.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาเป็นธุรกิจอื่น ๆ ร้อยละ 3 และธุรกิจโลจิสติก คิดเป็น ร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตาราง 7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิลำเนาที่ประกอบธุรกิจ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิลำเนาที่ประกอบธุรกิจ	เขตอำเภอสอยดาว	50	50.0
	เขตอำเภอโป่งน้ำร้อน	50	50.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น มีภูมิลำเนาที่ประกอบธุรกิจอยู่ในเขตอำเภอสอยดาว จำนวน 50 คน และเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จำนวน 50 คน

ตาราง 8 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ	1-5 ปี	25	25.0
	6-10 ปี	72	72.0
	11-15 ปี	2	2.0
	16 ปีขึ้นไป	1	1.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ จำนวน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมา 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 2 และ 16 ปีขึ้นไปร้อยละ 1 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหารายด้าน โดยภาพรวม

เรื่อง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน	4.68	0.41	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2. ด้านปัญหาเส้นทางการคมนาคม	4.54	0.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
3. ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของ ผู้ประกอบการ	4.31	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
4. ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก	4.24	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4
5. ด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของ หน่วยงานราชการ	4.01	0.35	ค่อนข้างเห็นด้วย	5
รวม	4.36	0.40	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

จากตาราง 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหารายด้าน โดยภาพรวม พบว่า ผู้ประกอบการมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.36$) หากจำแนก
ในรายด้านตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง
($\bar{X} = 4.68$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ด้านปัญหาเส้นทางการคมนาคม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.54$)

ลำดับที่ 3 ได้แก่ ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย
อย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.31$)

ลำดับที่ 4 ได้แก่ ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.24$)

ลำดับที่ 5 ได้แก่ ด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ กลุ่มตัวอย่าง
ค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.01$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเข้า-ออกพรมแดนเป็นรายเรื่อง

เรื่อง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน				
1. การออกหนังสือสำคัญที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด ทำให้ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการเพิ่มสูงขึ้นเกินควร	4.75	0.44	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2. การเปลี่ยนแปลงวิธีการเข้า-ออกประเทศ โดยใช้พาสปอร์ตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดนของผู้ประกอบการ	4.67	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
3. การออกหนังสือสำคัญตามขั้นตอนที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดใช้เวลามากเกินควร	4.61	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
รวม	4.68	0.41	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

จากตาราง 10 ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเข้า-ออกพรมแดนอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.68$) หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ การออกหนังสือสำคัญที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด ทำให้ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการเพิ่มสูงขึ้นเกินควร กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.75$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงวิธีการเข้า-ออกประเทศ โดยใช้พาสปอร์ตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดนของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.67$)

ลำดับที่ 3 ได้แก่ การออกหนังสือสำคัญตามขั้นตอนที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดใช้เวลามากเกินควร กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.61$)

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ในฐานะที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจชายแดน ผู้วิจัยมีประสบการณ์ว่า หลังเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งมีปัญหาการเข้า-ออกพรมแดนอยู่ เนื่องจากทางฝ่ายทหารยังกังวลเรื่องปัญหาความมั่นคงของชาติแบบเก่า คือการใช้กฎอัยการศึกเป็นเสมือนรั้วป้องกันประเทศอยู่

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเส้นทางคมนาคมเป็นรายเรื่อง

เรื่อง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาเส้นทางคมนาคม				
1. ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทาง ผิวถนนขรุขระ ทำให้การเดินทาง ไม่สะดวก ต้องใช้ความเร็วต่ำ	4.62	0.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2. ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทาง ยังไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ อาจทำให้ เกิดอุบัติเหตุในการขนส่งสินค้าได้	4.45	0.50	ค่อนข้างเห็นด้วย	2
รวม	4.54	0.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

จากตาราง 11 ด้านเส้นทางคมนาคม พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.54$) หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางผิวถนนขรุขระ ทำให้การเดินทางไม่สะดวก ต้องใช้ความเร็วต่ำ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.62$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางยังไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุในการขนส่งสินค้าได้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.45$)

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาเส้นทางคมนาคม ได้แก่ ปัญหาพื้นที่บริเวณด่านถาวรบ้านฝักกาดการขนส่งสินค้ามีอุปสรรคคือ ในช่วง พ.ศ. 2540 ถึงปัจจุบันทางรัฐบาลได้ปรับปรุงเส้นทางจากอำเภอโป่งน้ำร้อนไปยังด่านถาวรบ้านฝักกาด ทำให้การขนส่งสินค้ามีอุปสรรคด้านขนส่งและการเดินทางไม่สะดวกต้องใช้ความเร็วต่ำและต้องระวังเครื่องจักรกำลังทำทาง

ปัญหาพื้นที่บริเวณด่านถาวรบ้านแหลม การขนส่งสินค้ามีอุปสรรคคือ การเดินทางมาจากโป่งน้ำร้อนผ่านด่านถาวรฝักกาดและไปบ้านแหลมเป็นระยะทางที่กำลังทำการก่อสร้างขยายเส้นทางทำให้การขนส่งสินค้าล่าช้าและการเดินทางไม่สะดวกต้องใช้ความเร็วต่ำ และอีกเส้นทางหนึ่งไปด่านถาวรบ้านแหลมคือ เส้นทางตามูล บ้านแหลมก็ทำการสำรวจเส้นทางเตรียมการปรับปรุงเส้นทาง

ปัญหาพื้นที่บริเวณด่านผ่อนปรนบ้านสวนส้ม เขตอำเภอสอยดาว จันทบุรี รัฐบาลได้ใช้งบประมาณ 19,400,000 บาท ทำทางจากบ้านสวนส้มไปจุดผ่านแดน อุปสรรคทำให้การขนส่งล่าช้า แต่เมื่อทำเสร็จปี พ.ศ. 2560 ก็จะเกิดการคล่องตัวของการขนส่งสินค้าเข้าในประเทศและออกนอกประเทศ

ปัญหาพื้นที่บริเวณด่านผ่อนปรนบ้านซับริ เขตอำเภอสอยดาว เส้นทางเป็นอุปสรรคในการขนส่งสินค้าเข้าในประเทศและออกนอกประเทศ เส้นทางจะมีลักษณะขรุขระ ทำให้การขนส่งและการเดินทางไม่สะดวกต้องใช้ความเร็วต่ำ (วิรัตน์ ตูลเตมีย์. สัมภาษณ์. 2560)

ในส่วนของถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางยังไม่มีไฟส่องสว่างที่เพียงพอ นั้นพบว่า จุดผ่านแดนชั่วคราวบ้านซับริ เป็นเส้นทางที่ไม่มีไฟฟ้า ตั้งแต่เริ่มเปิดชายแดนการค้าในเขตอำเภอสอยดาวและยังไม่มีเตรียมระบบแสงสว่าง จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งในการขนส่งสินค้าและการขาดงบประมาณในการซ่อมบำรุงทางและปัญหาจุดผ่านแดนชั่วคราวบ้านสวนส้มพบว่า ยังไม่มีไฟส่องสว่างเช่นเดียวกัน ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งในการขนส่งสินค้าและการเดินทาง (วิรัตน์ ตูลเตมีย์. สัมภาษณ์. 2560)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการเป็นรายชื่อ

เรื่อง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของ				
ผู้ประกอบการ				
1. ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบศุลกากรไม่เพียงพอ	4.47	0.54	ค่อนข้างเห็นด้วย	1
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ประกอบการไม่ครบถ้วน	4.14	0.82	ค่อนข้างเห็นด้วย	2
รวม	4.31	0.62	ค่อนข้างเห็นด้วย	

จากตาราง 12 ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเข้า-ออกพรมแดน โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.31$) มีความได้ว่ามีปัญหาค่อนข้างมาก หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบศุลกากรไม่เพียงพอ กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.47$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ประกอบการไม่ครบถ้วน กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.14$)

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ในฐานะที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจชายแดน ผู้วิจัยมีประสบการณ์ว่า ในการให้ข้อมูลของหน่วยราชการและความรู้ของผู้ประกอบการมีปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากทางหน่วยราชการได้ให้ความรู้ผ่านการประชาสัมพันธ์ทำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการผ่านด่านศุลกากรไม่เพียงพอ ทำให้การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบการมีปัญหาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ไม่ชัดเจน ส่งผลต่อความล่าช้าในการใช้บริการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึกเป็นรายข้อ

เรื่อง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก				
1. การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ	4.34	0.54	ค่อนข้างเห็นด้วย	1
2. การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้การค้าตามแนวชายแดนมีผลประกอบการที่ลดลง	4.13	0.42	ค่อนข้างเห็นด้วย	2
รวม	4.24	0.36	ค่อนข้างเห็นด้วย	

จากตาราง 13 ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านกฎอัยการศึกอยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.24$) หากจำแนกในรายข้อตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.34$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้การค้าตามแนวชายแดนมีผลประกอบการที่ลดลง กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.13$)

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก ได้แก่ การเข้มงวดจากเจ้าหน้าที่ความมั่นคงที่ตรวจสอบสินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย กำกับดูแลสอดส่องความเข้มงวดการขนส่งสินค้าที่ถูกต้องจึงเป็นผลให้สินค้าที่เข้ามาไม่สะดวก การค้าชายแดนจึงมีผลประกอบการที่ลดลง (สมคิด เกียนเครือ. สัมภาษณ์. 2560)

ในประเด็นเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ประกอบการนั้น พบว่า ผลประโยชน์ที่เจ้าหน้าที่ได้นั้นมักจะเป็นสิ่งของที่ผ่านด่านที่ไม่ร้ายแรง ผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นสินค้าประเภทที่สามารถละลุ่มอล่วยได้ ส่วนมากจะเป็นฝ่ายผู้ประกอบการให้เพื่อความสะดวกจนเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งถ้าผู้ประกอบการคนใดไม่ให้ การผ่านด่านก็มักจะไม่ค่อยสะดวก (นาย ก. นามสมมติ. สัมภาษณ์. 2560)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการเป็นรายข้อ

เรื่อง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของ				
หน่วยงานราชการ				
1. ขั้นตอนการนำเข้าของกัมพูชามีขั้นตอน ยุ่งยากซับซ้อน	4.03	0.39	ค่อนข้างเห็นด้วย	1
2. ขั้นตอนการส่งออกของไทยมีขั้นตอน ที่ยุ่งยากซับซ้อน	3.99	0.36	ค่อนข้างเห็นด้วย	2
รวม	4.01	0.35	ค่อนข้างเห็นด้วย	

จากตาราง 14 ด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ พบว่า ผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการโดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.01$) หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ขั้นตอนการนำเข้าของกัมพูชามีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน กลุ่มตัวอย่าง ค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.03$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ขั้นตอนการส่งออกของไทยมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.99$)

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ ได้แก่ ขั้นตอนการนำเข้าของกัมพูชามีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน โดยมีขั้นตอนดังนี้ (สุธี ไท. สัมภาษณ์. 2560)

1. ทำเอกสารจากกระทรวงเกษตรเกี่ยวกับพืชไร่แต่ละชนิดระบุในรายการสินค้า
2. แจ้งเอกสารขออนุญาตกรมศุลกากรจังหวัด
3. แจ้งสินค้านำออกประเทศไทยตามช่องทางผ่านแดนชั่วคราวและถาวรแต่ละจุดให้ศุลกากรจังหวัดทราบ
4. เจ้าหน้าที่บริเวณจุดตรวจรับผิดชอบในการตรวจสินค้า
5. แจ้งเสียภาษีในแต่ละชนิด ตามจำนวนการเก็บภาษีของประเทศกัมพูชา

ในส่วนของการขึ้นตอนการส่งออกของไทยที่มีขึ้นตอนยุ่งยากซับซ้อน พบว่า เกิดจากโครงสร้างพื้นฐาน จุดผ่านแดนถาวรมาจุดด่านฝักกาด ด่านบ้านแหลม การส่งออกต้องทำพิธีการที่ด่านจันทบุรี ต้องใช้เวลา 1 วัน เนื่องจากไกลจากจุดผ่านแดนตรวจสินค้าและชายแดนของภาครัฐเล็กน้อยไปทำให้ไม่สะดวกในการตรวจสินค้า การเก็บภาษีที่ด่านศุลกากรจังหวัดจันทบุรีและเคลื่อนย้ายไปพรมแดนมีระยะทางห่างจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านฝักกาดและจุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลมประมาณ 30 กิโลเมตร รวมทั้งจุดผ่อนปรนบ้านสวนส้ม ประมาณ 18 กิโลเมตรและบ้านซันตารี ประมาณ 4 กิโลเมตร บ้านบึงชะง่าง ประมาณ 6 กิโลเมตร ทั้งหมดเป็นเส้นทางที่มีระยะทางที่ไกลจาก ด่านบ้านแหลม ซึ่งมีพื้นที่น้อยและสร้างศูนย์ตรวจสินค้าไม่ได้ (ประสงค์ศักดิ์ บุญมา. สัมภาษณ์. 2560)

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจชายแดน ไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดนนั้น เนื่องจากการเข้าออกระหว่างพรมแดนจะต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการค้าชายแดน จึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ประกอบการศึกษาและปฏิบัติตามกฎหมายทั้งของประเทศไทยและประเทศกัมพูชา โดยให้ผู้ประกอบการเตรียมเอกสารและพาสปอร์ตให้พร้อมในการเดินทางข้ามชายแดนระหว่างประเทศ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่ดูแลการเข้าออกระหว่างพรมแดน กล่าวคือ ต้องมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและเอกสารประกอบการเข้า-ออกพรมแดนในลักษณะ โปสเตอร์หรือแผ่นพับให้กับผู้ประกอบการที่เข้าออกพรมแดน ได้เรียนรู้และรับทราบ เพื่อความสะดวกในการเตรียมเอกสารและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ผู้ประกอบการต้องเตรียมพร้อมในการเข้าออกชายแดน ส่วนมากจะมีปัญหาติดขัดเรื่องเอกสารไม่พร้อม ต้องมีการประชาสัมพันธ์พวกโปสเตอร์ แผ่นพับ ให้คนเข้าออกชายแดนเตรียมพร้อมจะได้ไม่เสียเวลา” (บันลือศักดิ์ พุ่มกุมาร. สัมภาษณ์. 2560)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านเส้นทางการคมนาคม

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเส้นทางขนส่งสินค้าที่ไม่สะดวกต่อการติดต่อประสานงานและการส่งออก-นำเข้าสินค้านั้น ควรที่จะต้องมีมีการนำหลอดไฟเข้ามาติดตั้งตามเส้นทางคมนาคมให้เกิดแสงสว่างที่เพียงพอต่อการขนส่งสินค้าและปรับปรุงผิวถนนให้ได้มาตรฐานในการขนส่งสินค้าที่มีน้ำหนักปริมาณมาก เช่นเดียวกันกับคำสัมภาษณ์ของนายวิรัตน์ ตูลเตมีย์ (สัมภาษณ์. 2560) นักธุรกิจค้าชายชายแดนบ้านซันตารี พบว่า ปัญหาของการนำสินค้า

เข้าในประเทศไทยคือ เส้นทางระยะ 3 กิโลเมตรนั้น เป็นเส้นทางที่มีความขรุขระ ในการนำสินค้าออกไปยังประเทศกัมพูชาและไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างในเวลากลางคืน อาจทำให้เกิดอันตราย จึงมีข้อเสนอแนะ ควรสร้างทางโดยมีผิวถนนที่ดีและมีไฟส่องสว่างเพื่อความปลอดภัยในยามค่ำคืน ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ปัญหาเรื่องเส้นทางมีความสำคัญ ถ้าจะให้ขนส่งสินค้าสะดวกต้องปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและติดหลอดไฟส่องสว่าง จะช่วยลดอุบัติเหตุและการขนส่งที่เร็วขึ้น” (ปฎิวัติ ประเสริฐพงษ์. สัมภาษณ์. 2560)

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ควรมีการพัฒนามากขึ้น โดยสิ่งที่ทำมาควรสานต่อด้วยการพัฒนา เช่น ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์หรือยูทูป กล่าวคือ ควรพัฒนาจากการประชาสัมพันธ์แบบธรรมดา เป็นการสร้างกลุ่มของผู้ประกอบการผ่านทางเฟซบุ๊กหรือไลน์กลุ่ม เพื่อมีพื้นที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับขั้นตอนหรือข้อควรปฏิบัติในการสร้างความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศุลกากร ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ณ ตอนนี้เป็นยุคสังคมออนไลน์ ถ้าพัฒนาให้มีความรู้เข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับระบบศุลกากร ควรสร้างกลุ่มไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊ก เพื่อพัฒนาระบบศุลกากร ลดปัญหาความเข้าใจที่ผิดพลาด” (วิรัตน์ ตูลเตมีย์. สัมภาษณ์. 2560)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก นั่นคือ ดั้วบทกฎหมาย ซึ่งในพื้นที่จากแนวชายแดนมาจำนวน 3 กิโลเมตร จะเป็นพื้นที่กฎอัยการศึก ซึ่งมีการควบคุมโดยทหาร จะมีเวลาการเข้า-ออกในเวลาพื้นที่ที่จำกัด เนื่องจากเป็นกฎหมายความมั่นคง จะมีการควบคุมโดยเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงานเพื่อความมั่นคงภายในประเทศ ดังนั้นข้อเสนอแนะการแก้ไขในการจัดการปัญหาคือ ควรยกเลิกและแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับพื้นที่ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ถ้าจะให้ดีต้องแก้ที่ตัวกฎหมาย เป็นไปได้ ควรยกเลิกกฎอัยการศึก แล้วแก้กฎหมายให้เหมาะสมกับพื้นที่ จะทำให้การค้าชายแดนคึกคักมากกว่านี้” (ไบลี เทวโลก. สัมภาษณ์. 2560)

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพเพิ่มเติมอีกด้านหนึ่ง พบว่า เรื่อง กฎอัยการศึกไม่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการ กล่าวคือ กฎอัยการศึกมีไว้เพื่อใช้เป็นบางกรณี เช่น การตรวจคนต้องรอหมายศาลแต่ในเขตชายแดนที่มีกฎอัยการศึกรองรับสามารถตรวจกันได้เลยและใช้เกี่ยวกับความมั่นคงในพื้นที่ การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้เจ้าหน้าที่ทำตามขั้นตอนของกฎหมายทุกอย่าง ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน การใช้กฎอัยการศึกละด้านความมั่นคงของประเทศ ธุรกิจการค้าชายแดนมีกระบวนการนำเข้าและส่งออกโดยศุลกากรเก็บภาษี คอยควบคุมดูแลตามขั้นตอนของกฎหมาย ซึ่งก็ไม่ทำให้ผู้มีอิทธิพลเรียกเก็บผลประโยชน์ได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“กฎอัยการศึกมันเป็นกฎหมายความมั่นคง ยกเลิกไม่ได้ เพราะเป็นเขตชายแดน อันที่จริงก็ไม่ได้มีผลต่อผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ก็ทำตามกฎหมาย ตามขั้นตอน ป้องกันคนร้ายข้ามแดนและชนของผิดกฎหมาย” (สมคิด เตียนเทรีอ. สัมภาษณ์. 2560)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ คือ โครงสร้างพื้นฐานของด่านศุลกากร พื้นที่รองรับแต่ละจุดผ่านแดนไม่เพียงพอ เนื่องจากมีพื้นที่น้อย ในการตรวจสอบสินค้ามักจะมีปัญหาความล่าช้าและใช้เวลาในการเดินทางจากด่านจันทบุรี ถึงด่านผ่านแดนต้องใช้เวลาานาน จึงมีข้อเสนอแนะในการหาพื้นที่ให้เป็นของศุลกากรขนาดใหญ่เพื่อให้เครื่องมือในการตรวจสอบสินค้า สามารถติดตั้งเครื่องเอกซเรย์สินค้าได้เร็วและควรมีลานจอดรถสินค้า โดยการหาพื้นที่ขนาดใหญ่ทำเป็นลานจอดรถสินค้าเข้าในประเทศและนำออกนอกประเทศ โดยผ่านกระบวนการศุลกากรและผ่านเครื่องเอกซเรย์ตรวจสอบ จึงจะสามารถลดปัญหาการบริการของหน่วยงานราชการได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“พื้นที่แคบ ต้องขยายและใช้เครื่องมืออย่างเครื่องเอกซเรย์สินค้าและมีลานจอดรถ ให้รถสินค้าได้มีที่พักสินค้า ถึงจะแก้ปัญหาล่าช้าได้” (ประสงศักดิ์ บุญมา. สัมภาษณ์. 2560)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 นี้ แบ่งหัวข้อการเสนอออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรีนั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.36$) หากจำแนกปัญหาในรายด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน พบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.68$) ดีความคือ เป็นอุปสรรคในทุก ๆ เรื่อง หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ การออกหนังสือสำคัญที่กระทรวงพาณิชย์กัมพูชากำหนด ทำให้ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการเพิ่มสูงขึ้นเกินควร ($\bar{X} = 4.75$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงวิธีการเข้า-ออกประเทศ โดยใช้พาสปอร์ตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดนของผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 4.67$)

ด้านปัญหาเส้นทางการคมนาคม พบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.54$) ดีความคือ เป็นอุปสรรคในทุก ๆ เรื่อง หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางผิวถนนขรุขระ ทำให้การเดินทางไม่สะดวก ต้องใช้ความเร็วต่ำ ($\bar{X} = 4.62$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางยังไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุในการขนส่งสินค้าได้ ($\bar{X} = 4.45$)

ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ พบว่า มีค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.31$) ดีความคือ เป็นอุปสรรคในทุก ๆ เรื่อง หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบศุลกากรไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.47$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ประกอบการไม่ครบถ้วน ($\bar{X} = 4.41$)

ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก พบว่า ค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.24$) ดีความคือ เป็นอุปสรรคในทุก ๆ เรื่อง หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 4.34$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้การค้าตามแนวชายแดนมีผลกระทบที่ลดลง ($\bar{X} = 4.13$)

ด้านปัญหาความล่าช้าการบริการของหน่วยงานราชการ พบว่า ค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.01$) ดีความคือ เป็นอุปสรรคในทุก ๆ เรื่อง หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ขั้นตอนการนำเข้าของกัมพูชามีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ($\bar{X} = 4.03$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ขั้นตอนการส่งออกของไทยมีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ($\bar{X} = 3.99$)

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี พบว่า มีข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงในรายด้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน

ปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดนนั้น เนื่องจากการเข้าออกระหว่างพรมแดนจะต้องดำเนินตามกฎหมายอย่างเข้มงวด ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการค้าชายแดน จึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ประกอบการศึกษาและปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งของประเทศไทยและประเทศกัมพูชา โดยให้ผู้ประกอบการเตรียมเอกสารและพาสปอร์ตให้พร้อมในการเดินทางข้ามชายแดนระหว่างประเทศ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่ดูแลการเข้าออกระหว่างพรมแดน

กล่าวคือ ต้องมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและเอกสารประกอบการเข้า-ออกพรมแดนในลักษณะไปสเตอร์หรือแผ่นพับให้กับประชาชนที่เข้าออกพรมแดนได้เรียนรู้และรับทราบ เพื่อความสะดวกในการเตรียมเอกสารและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่

2. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านเส้นทางคมนาคม

การปรับปรุงเส้นทางขนส่งสินค้าที่ไม่สะดวกต่อการติดต่อประสานงานและการส่งออก-นำเข้าสินค้านั้น ควรที่จะต้องมีการนำหลอดไฟเข้ามาติดตั้งตามเส้นทางคมนาคมให้เกิดแสงสว่างที่เพียงพอต่อการขนส่งสินค้าและปรับปรุงผิวถนนให้ได้มาตรฐานในการขนส่งสินค้าที่มีน้ำหนักปริมาณมาก นอกจากนี้ปัญหาของการนำสินค้าเข้าในประเทศไทยคือ เส้นทางตามแนวชายแดนระยะ 3 กิโลเมตรนั้น เป็นเส้นทางที่มีความขรุขระ ในการนำสินค้าออกไปยังประเทศกัมพูชาและไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างในเวลากลางคืน อาจทำให้เกิดอันตราย จึงมีข้อเสนอแนะ ควรสร้างทางโดยมีผิวถนนที่ดีและมีไฟส่องสว่างเพื่อความปลอดภัยในยามค่ำคืน

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ

ควรมีการพัฒนามากขึ้น โดยสิ่งที่ทำมาควรสานต่อด้วยการพัฒนา เช่น ใช้สื่อโซเซียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์หรือยูทูป กล่าวคือ ควรพัฒนาจากการประชาสัมพันธ์แบบธรรมดา เป็นการสร้างกลุ่มของผู้ประกอบการผ่านทางเฟซบุ๊กหรือไลน์กลุ่ม เพื่อมีพื้นที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับขั้นตอนหรือข้อควรปฏิบัติในการสร้างความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศุลกากร

4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาเกี่ยวกับกฏอัยการศึก

ปัญหาเกี่ยวกับกฏอัยการศึก กำหนดว่าพื้นที่จากแนวชายแดนระยะทางจำนวน 3 กิโลเมตรจะเป็นพื้นที่กฏอัยการศึก ซึ่งมีการควบคุมโดยทหาร มีเวลาการเข้า-ออกในเวลาพื้นที่ที่จำกัด เนื่องจากเป็นกฎหมายความมั่นคง จึงมีการควบคุมโดยเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงานเพื่อความมั่นคงภายในประเทศ ดังนั้นข้อเสนอแนะการแก้ไขในการจัดการปัญหา คือ ควรยกเลิกและแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับพื้นที่

5. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ

ปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการคือ โครงสร้างพื้นฐานของด่านศุลกากร ไม่มีพื้นที่รองรับแต่ละจุดผ่านแดน เนื่องจากมีพื้นที่น้อย ในการตรวจสอบสินค้ามักจะมี ความล่าช้าและใช้เวลาการเดินทางจากด่านจันทบุรี ถึงด่านผ่านแดนต้องใช้เวลาานาน จึงมีข้อเสนอแนะในการหาพื้นที่ให้เป็นของศุลกากรขนาดใหญ่เพื่อให้เครื่องมือในการตรวจสอบสินค้า สามารถติดตั้งเครื่องเอกซเรย์สินค้าได้เร็วและควรมีลานจอดรถสินค้า โดยการหาพื้นที่ขนาดใหญ่ทำเป็นลานจอดรถสินค้าเข้าในประเทศและนำออกนอกประเทศ โดยผ่านกระบวนการศุลกากรและผ่านเครื่องเอกซเรย์ตรวจสอบ จึงจะสามารถคลาปัญหาการบริการของหน่วยงานราชการได้

อภิปรายผล

อภิปรายผล

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงความคิดเห็นก่อนเปิดประชาคมอาเซียนของผู้ประกอบการธุรกิจชายแดนจะพบได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคือ งานวิจัยของเรื่องศักดิ์ ไชยอุดม (2550) ที่ทำการศึกษารื่อง ปัญหาการค้าชายแดน ไทย-พม่าในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีปัญหาเส้นทางคมนาคมและปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ นอกจากนี้ในงานวิจัยของ นพภัศร มาเทียน (2549) ศึกษาเรื่องประวัติการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว ซึ่งให้เห็นถึงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นปัญหาหลักในการประกอบธุรกิจชายแดน

ส่วนข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมอาเซียนแล้ว พบว่า มีปัญหา 2 ระดับคือ ปัญหาเส้นทางคมนาคมและปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน ถือว่าเป็นปัญหามาก ส่วนประเด็นที่เป็นปัญหาค่อนข้างมาก ได้แก่ ปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก และปัญหาความล่าช้าในการบริการของส่วนราชการ

ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมอาเซียน ผู้ประกอบการมีความเห็นเกี่ยวกับธุรกิจชายแดนว่ามีปัญหาที่เหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลงคือ ปัญหาเส้นทางคมนาคมและปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการเปิดประชาคมอาเซียน คือ ปัญหากฎอัยการศึก และการเข้าออกพรมแดน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: กรณีศึกษาชายแดน ไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้ คือ

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของฝ่ายความมั่นคงและฝ่ายปกครองเกี่ยวกับธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. ควรขยายขอบเขตพื้นที่การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดน ไทย-กัมพูชา ในพื้นที่จังหวัดอื่นในภาคตะวันออก เช่น จังหวัดตราดและจังหวัดสระแก้ว เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2558). **คู่มือโอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนในกัมพูชา**.
นนทบุรี : กรมส่งเสริมฯ.
- จักรกริช สังขมณี. (2551). “ชายแดนศึกษากับมานุษยวิทยาการข้ามพรมแดน: บทสำรวจสถานภาพ
ขอบเขตและการข้ามเส้นแดนของความรู้.” วารสารสังคมศาสตร์. 4 (2) : 17.
- ชนิด ศุภชลาศัย. (2548). **รายงานการค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ (มาเลเซีย พม่า จีน
ตอนใต้ ลาว และกัมพูชา) ของธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2548**. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา:http://goldenworldinter.com/index.php?option=com_content&view=article.
16 สิงหาคม 2559.
- ชนิดา ตั้งถาวรศิริกุล. (2541). **สื่อสัญลักษณ์: ผ้าลาวเวียงจันทร์**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. นนทบุรี : ไทเนรมิตกิจอินเตอร์.
- ด่านศุลกากรจันทบุรี. (2560). **ด่านศุลกากรจังหวัดจันทบุรี**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<http://chanthaburi.customs.go.th/>. 10 สิงหาคม 2560.
- นพภัฏสร มาเทียน. (2549). **ประวัติการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว
(พ.ศ. 2518 - พ.ศ. 2546)**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประวัติศาสตร์). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทวรรณ ตั้งเกียรติ. (2550). **ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่ลงทุน ณ ตลาดการค้าชายแดน
ไทย-กัมพูชา: ตลาดบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ รป.ม.
(การบริหารทั่วไป). ชลบุรี: วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นาย ก. นามสมมติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พชร กระจ่างทอง เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 สิงหาคม 2560).
ที่ตำบลสะตอง จังหวัดจันทบุรี.
- นิยม ไวยรัชพานิช. (2550). **รูปแบบการค้าชายแดนและข้ามแดน**. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://www.arancustoms.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=570872>.
14 สิงหาคม 2559.
- บันลือศักดิ์ พุ่มกุมาร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พชร กระจ่างทอง เป็นผู้สัมภาษณ์.
(10 กรกฎาคม 2560). ที่ตำบลสะตอง จังหวัดจันทบุรี
- โบสี เทวโลก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พชร กระจ่างทอง เป็นผู้สัมภาษณ์. (4 พฤษภาคม 2560).
ที่องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอง จังหวัดจันทบุรี.

- ปฎิวัติ ประเสริฐพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พชร กระต่ายทอง เป็นผู้สัมภาษณ์.
(2 กันยายน 2560). ที่สำนักงานขนส่งจังหวัดจันทบุรี.
- ประสงค์ศักดิ์ บุญมา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พชร กระต่ายทอง เป็นผู้สัมภาษณ์.
(20 กรกฎาคม 2560). ที่สำนักงานด่านศุลกากร จังหวัดจันทบุรี.
- ปฤษฎา รัตนพฤษย์. (2545). “ปัญหาข้ามพรมแดนและสถานะไร้พรมแดน: โลกที่เปลี่ยนไปหรือ มุมมองของนักวิชาการที่เปลี่ยนไป,” วารสารสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 15 (14) : 16-20.
- ปาริชาติ หาญไชยชนะ. (2549). กระบวนการสร้างตัวตนของคนลาวอพยพพื้นที่ชายแดนไทย-ลาว. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2545). “ข้ามพรมแดนกับคำถามเรื่องอัตลักษณ์ วัฒนธรรม พื้นที่และ ความเป็นชาติ,” วารสารสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 15 (1) : 28-35.
- ผู้จัดการ. (2537). บทเรียนของนักลงทุนไทยในกัมพูชา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://info.gotomanager.com/news/printnews.aspx?id=5151>. 21 มิถุนายน 2559.
- พฤษย์ เถาถวิล. (2552). “พื้นที่ของการดำรงชีวิตในการค้าชายแดน: เขตแดนรัฐ พื้นที่ในระหว่าง และภูมิศาสตร์แห่งการครอบงำ/ต่อต้าน,” วารสารศิลปศาสตร์. 13 (5) : 29.
- พัชร นิยมศิลป์. (2560). ประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://wiki.kpi.ac.th/>. 10 สิงหาคม 2560.
- ยศ สันตสมบัติ. (2551). การค้าชายแดน ธรรมชาติและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- เรืองศักดิ์ ไชยอุดม. (2550). ปัญหาการค้าชายแดนไทย-พม่าในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัด แม่ฮ่องสอน. ภาคนิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิรัตน์ ตูลเตมีย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พชร กระต่ายทอง เป็นผู้สัมภาษณ์. (15 สิงหาคม 2560). ที่บ้านซบตารี จังหวัดจันทบุรี.
- สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา. (2553). การพัฒนาเศรษฐกิจในภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ : สถาบันฯ.
- สมคิด เลียนเครือ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พชร กระต่ายทอง เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 สิงหาคม 2560). ที่บ้านสวนส้ม จังหวัดจันทบุรี.
- สำนักงานจังหวัดจันทบุรี. (2552). ข้อมูลการค้าชายแดน จังหวัดจันทบุรี. จันทบุรี : สำนักงานฯ.

- สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร. (2556). กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. คู่มือโอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนในราชอาณาจักรกัมพูชา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.ditp.go.th/main.php?filename=intro>. 15 สิงหาคม 2559.
- สุธี ไท เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พชร กระจ่างทอง เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 พฤศจิกายน 2560). ที่บ้าน จังหวัดจันทบุรี.
- สุริย์พร พานิชอักษรและธงชัย ศรีเบญจโชติ. (2553). ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าอาเซียน (AFTA) ต่อมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี. จันทบุรี : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อำเภอโป่งน้ำร้อน. (2560). ข้อมูลทั่วไป อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. (เอกสารไม่ตีพิมพ์). จันทบุรี : ที่ว่าการอำเภอโป่งน้ำร้อน.
- อำเภอสอยดาว. (2560). ข้อมูลทั่วไป อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. (เอกสารไม่ตีพิมพ์). จันทบุรี : ที่ว่าการอำเภอสอยดาว.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม อาจารย์ประจำคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยบูรพา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจขายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน : กรณีศึกษาขายแดนไทย-กัมพูชา อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้ประกอบการจัดทำภาคนิพนธ์ของนายเพชร กระจ่างทอง นักศึกษา
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี

แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจขายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน: กรณีศึกษาขายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือตอบคำถามในช่องว่าง ทั้งนี้ ข้อมูลของท่าน
จะนำไปใช้เพื่อการจัดทำภาคนิพนธ์เพื่อประกอบการศึกษาเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ระดับการศึกษา

3. อายุ ปี

4. ประเภทธุรกิจ

() ธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค

() ธุรกิจพลังงาน

() ธุรกิจท่องเที่ยว

() ธุรกิจโลจิสติก

() ธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์

() ธุรกิจอื่น ๆ ระบุ

5. สถานที่ที่ประกอบธุรกิจ

() เขตอำเภอสอยดาว

() เขตอำเภอโป่งน้ำร้อน

6. ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เรื่อง	ระดับการประเมิน				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ปัญหาเส้นทางการคมนาคม					
1. ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางผิวถนนขรุขระ ทำให้การเดินทางไม่สะดวก ต้องใช้ความเร็วต่ำ					
2. ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางยังไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุในการขนส่งสินค้าได้					
ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก					
3. การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้การค้าตามแนวชายแดนมีผลประกอบการที่ลดลง					
4. การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ					
ปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ					
5. ขั้นตอนการส่งออกของไทยมีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน					
6. ขั้นตอนการนำเข้าของกัมพูชามีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน					
ปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน					
7. การเปลี่ยนแปลงวิธีการเข้า-ออกประเทศ โดยใช้พาสปอร์ตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดนของผู้ประกอบการ					
8. การออกหนังสือสำคัญตามขั้นตอนที่กระทรวงพาณิชย์กัมพูชา กำหนดใช้เวลามากเกินควร					
9. การออกหนังสือสำคัญที่กระทรวงพาณิชย์กัมพูชา กำหนด ทำให้ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการเพิ่มสูงขึ้นเกินควร					
ปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ					
10. ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบศุลกากรไม่เพียงพอ					
11. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ประกอบการไม่ครบถ้วน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค
แนวการสัมภาษณ์เจาะลึก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวการสัมภาษณ์เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน: กรณีศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี

1. ธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในอำเภอโป่งน้ำร้อน/อำเภอสอยดาว มีปัญหาเส้นทางการคมนาคมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในอำเภอโป่งน้ำร้อน/อำเภอสอยดาว มีปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึกหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในอำเภอโป่งน้ำร้อน/อำเภอสอยดาว มีปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในอำเภอโป่งน้ำร้อน/อำเภอสอยดาว มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. ธุรกิจชายแดนหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในอำเภอโป่งน้ำร้อน/อำเภอสอยดาว มีปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

6. ท่านมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	พชร กระจ่างทอง
วัน เดือน ปีเกิด	19 พฤษภาคม 2501
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	589 หมู่ 12 ตำบลสะตอน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ประกอบอาชีพอิสระ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	589 หมู่ 12 ตำบลสะตอน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาศึกษาศาสตร์บัณฑิตศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี
พ.ศ. 2556	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต รป.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2561	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี